

B01-1999

Jaarverslag 1999

Beleidsplan 2001-2004

Annual Report 1999

Policy Plan 2001-2004

BOEKMAN*stichting*

Studiecentrum voor kunst, cultuur en beleid

Study centre for arts, culture and related policy

De Boekmanstichting verzamelt en verspreidt kennis en informatie over kunst en cultuur in beleid en praktijk. Het werkkerrein omvat het kunst- en cultuurbeleid van de overheden, particuliere financiering van kunst, de sociaal-economische en juridische aspecten van de kunsten en het kunstenaarsberoep, marketing en sponsoring, culturele organisaties en manifestaties, kunst in relatie tot (nieuwe) media, cultuurbehoud, kunsteducatie, amateurkunst en kunstvakonderwijs.

De Boekmanstichting is opgericht in 1963. Zij is genoemd naar de Amsterdamse wethouder van onderwijs en kunstzaken, Emanuel Boekman (1889-1940).

De Boekmanstichting

- beheert een bibliotheek met ruim 50.000 titels
- verzorgt actuele informatie en documentatie
- is initiator van RECAP, *Resources for Cultural Policy in Europe*, een samenwerkingsverband van documentatiecentra op het gebied van cultuurbeleid
- heeft een kleine wetenschappelijke staf die literatuuronderzoek verricht
- initieert, coördineert en organiseert debatten, expertmeetings en congressen
- beheert de Boekmanleerstoel voor kunstsociologisch onderzoek aan de Universiteit van Amsterdam
- looft jaarlijks een scriptieprijs uit
- beheert een database met nationaal en internationaal lopend kunst- en cultuuronderzoek. *Cultural Research In Europe* (CRIE) is toegankelijk via de website: www.recap.nl
- is redacteur van de serie *Rechtwijzers*
- is uitgever van boeken, de database met Nederlandse kunst- en cultuurprijzen én het *Boekmancahier: kwartaalschrift voor kunst, onderzoek en beleid*

Jaarverslag 1999

Beleidsplan 2001-2004

Stedelijke Bibliotheek
H. van Goyenkade 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

Jaarverslag 1999

Beleidsplan 2001-2004

Boekmanstichting

Amsterdam, 2000

Boekmanstichting, Herengracht 415, 1017 BP Amsterdam
tekstverwerking Marianne Barnier-Spee, Elly Harms-Andrea, Mies van Splunter
correctie Pieter Conijn, Amsterdam
vertaling Shaffer's English en Bob Ordish, Amsterdam
ontwerp omslag en lay-out Hannie Pijnappels, Amsterdam
verzorging binnenwerk George de Bruin
druk Krips, Meppel

Voorwoord

Wat is het verschil tussen een studiecentrum en een kenniscentrum? Een studiecentrum biedt de juiste plaats voor mensen die zich in alle rust willen verdiepen in het complexe verschijnsel dat — in ons geval — cultuurbeleid heet. Bezoekers van het studiecentrum moeten zich omringd weten met boeken en met de stilte die de bibliotheek eigen is. Voor de vorming van een originele gedachte over cultuurbeleid zijn lezen, reflecteren en schrijven basale bezigheden.

Een kenniscentrum is dynamischer en in een aantal opzichten ook klantgerichter dan een studiecentrum. Zijn medewerkers gaan niet alleen achter beschikbare informatie aan, ze brengen die ook naar de huiskamer van de gebruikers toe. Nauwelijks tien jaar nadat de Boekmanstichting zijn eerste fax kreeg, kunnen mensen via internet de bibliotheekcatalogus (meer dan 30.000 titels) op hun eigen laptop raadplegen. Het kenniscentrum brengt de beschikbare kennis actief naar de mensen toe.

Ook inhoudelijk verandert er veel. Op het gebied van het cultuurbeleid wordt het informatieveld almaar diverser en uitgestrekter. Dat dwingt tot een andere strategie ten opzichte van kennisverwerving. Nu iedereen bezwijkt onder het gewicht van de aangeboden informatie en zoekt naar manieren om het overzicht te houden, steekt de Boekmanstichting de helpende hand toe. Naarmate meer informatie over meer onderwerpen verschijnt leggen de medewerkers zich toe op het overzicht van informatie. Zo las Frank van Puffelen alle boeken over culturele economie en schreef een compacte overzichtsstudie. Soms is kennis wel beschikbaar maar moeilijk toegankelijk. De helpende hand wordt dan een redigerende. Annemoon van Hemel en Ineke van Hamersveld hertaalden twee hermetische proefschriften in laagdrempelige leesboeken. Zo vond Bart Hofstedes gedachtengoed over de internationale positie van de Nederlandse film ingang bij studenten, beleidsmakers en medewerkers van culturele instellingen. En Berend Jan Langenbergs studie over CAO's in de kunsten kwam geredigeerd en geïllustreerd terecht op de tafels niet alleen van de kunstenaarsorganisatie, maar ook van de hoofdkantoren van VNO en FNV. Soms moet fundamentele kennis worden omgewerkt tot toegepaste. Dat deed Letty Ranshuysen met de *Handleiding publieksonderzoek voor podia en musea* die via Boekmanstudies de cultuursector bereikt.

De laatste jaren blijkt er zoveel buitenland te zijn. Dat dwingt tot aansluiting bij andere kenniscentra. In Europa zijn er gelukkig nog een paar, en dat maakt de vorming van een kennisnetwerk voor internationaal cultuurbeleid mogelijk. Een sleutelrol speelt de stichting in het proces van aaneenschakeling van internationale databestanden (www.recap.nl). En wie een actueel overzicht wil hebben van het cultuurbeleid in de verschillende Europese landen doet er goed aan langs te gaan bij www.culturalpolicies.net. Ook voor die site levert de Boekmanstichting een continue inspanning.

Langzaam maar zeker heeft de Boekmanstichting het postuur van een kenniscentrum gekregen. Maar net zomin als e-mail de telefoon vervangt, vervangt het kenniscentrum het studiecentrum. We investeren met succes in nieuwe informatienetwerken en nieuwe 'kennisproducten', maar ondertussen verwaarlozen we het klassieke interieur van de kennis niet. Want als onderzoekers, docenten, ambtenaren, kunstenaars en museumdirecteuren zich werkelijk verdiepen in problemen van kunst- en cultuurbeleid, dan bewijst het studiecentrum met zijn stapels boeken op de leestafel zich nog steeds als het alpha en omega van de informatie-industrie.

Cas Smithuijsen
directeur

Inhoud

Jaarverslag 1999

11	<i>Bestuur, personeel en financiën</i>
11	Bestuur
13	Personeel
14	Financiën
15	<i>Bibliotheek</i>
15	Collectie en aanwinsten
15	Gebruikers
15	Catalogus
16	<i>Boekmancahier</i>
16	Thema's
17	Losse artikelen
17	Rubrieken
17	Beeld
17	Medewerkers
19	<i>Publicaties</i>
19	Recap: Resources for Cultural Policy in Europe
19	Kunstprijzen in Nederland
20	Planning Cultural Tourism in Europe
20	Museumrechtwijzer
22	<i>Debatten, conferenties, expertmeetings</i>
22	Expertmeeting Cultuurtoerisme
23	Boekmandebat XII
24	Boekmandebat XIII
25	<i>Boekmanleerstoel Kunstsociologie</i>
26	<i>Boekman-Trouw Scriptieprijs</i>
28	<i>Overige activiteiten</i>
28	Boekmanlezing
29	Cultuurbeleid in de Duitse deelstaat Nordrhein-Westfalen en Nederland
29	Presentatie <i>Handleiding publieksonderzoek voor podia en musea</i>
31	<i>Promotie</i>
32	<i>Automatisering</i>

33	<i>Internationale contacten</i>
33	Cultural Information and Research Centres Liaison in Europe (Circle)
34	Resources for Cultural Policy in Europe (Recap)
34	Cultural Research In Europe (CRIE)
35	Compendium cultural policies
35	Internationale functies
36	<i>Boekmanstudies</i>
36	Kunst en handicap
36	Passie of professie
37	Handleiding publieksonderzoek voor podia en musea
38	Cao's in de culturele sector
38	Nieuwe partners in kunst
39	Stads mecenaat en lokale overheid
40	Publicaties in voorbereiding
42	<i>Publicaties medewerkers Boekmanstichting</i>
44	<i>Stage-, onderzoeks- en scriptiebegeleiding</i>
45	<i>Overige activiteiten medewerkers</i>
47	<i>Publicaties Boekmanstichting en stichting Boekmanstudies 1989-1998</i>
47	Periodieken
47	Overige uitgaven

Beleidsplan 2001-2004

61	<i>Profiel</i>
61	Kennisverzameling
61	Kennisbewerking
62	Vraagbaak voor cultuurbeleid
62	Internationale reikwijdte
63	<i>Plannen en activiteiten</i>
63	Bibliothecair zoekstelsel
63	Internationale samenwerking
65	Uitgeversfunctie
66	Conferenties, debatten
67	Doorlopende zaken

Extracts from the Annual Report 1999

71	<i>Board and personnel</i>
71	Board
73	Personnel
75	<i>The Library</i>
75	The Collection and Acquisitions
75	Library Use
75	Library Catalogue
76	<i>The Boekmancahier</i>
76	Topics
77	Miscellaneous articles
77	Columns
77	Images
78	The Staff
79	<i>Cultural Tourism</i>
80	<i>Planning Cultural Tourism</i>
81	<i>International contacts</i>
81	Cultural Information and Research Centres Liason in Europe (Circle)
82	Resources for Cultural Policy in Europe (Recap)
82	Cultural Research In Europe (CRIE)
82	International functions
84	<i>Publications — a selection</i>
84	Books
85	Journal

Extracts from the Policy Plan 2001-2004

89	<i>General information</i>
92	<i>Plans and Activities for 2001 to 2004</i>

Bestuur, personeel en financiën

Bestuur

In het jaar 1999 heeft het bestuur over een groot aantal zaken besluiten genomen. Daaronder bevonden zich drie aangelegenheden van meer dan gemiddeld belang, te weten de huisvesting, de interne bestuurlijke verhoudingen en de verwoording van een visie op het beleid van de stichting op de middellange termijn.

Beleidsplan 2001-2004

Het beeld dat het bestuur heeft van wat de Boekmanstichting zou moeten doen is duidelijk: zij dient het overzicht te creëren op de kennis- en informatiestroom op het terrein van kunst, cultuur en beleid. Deze min of meer ‘passieve’ interpretatie van de werktaak is onomstreden en kan in principe eenvoudig worden geïnstrumenteerd door de goede en constante zorg voor de instroom, verwerking en de terbeschikkingstelling van informatie. Het algemene streven is de collectie op een zo gebruikersvriendelijk mogelijke manier te beheren.

De incidentele subsidies die het bestuur bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCenW) ten behoeve van het collectiebeheer bepleitte en die bestemd waren voor verdere automatisering van de catalogus en voor een aansluiting op de elektronische snelweg werden meer dan nuttig besteed. Het bestuur stelde met voldoening vast dat de catalogus van de bibliotheek in de loop van het jaar via het internet raadpleegbaar werd en dat het gekozen automatiseringprogramma het zoeken naar gewenste literatuur aanzienlijk heeft vereenvoudigd.

Meer discussie was er rondom de activering van de beschikbare kennis waardoor betrokkenen en belangstellenden zich beter zouden kunnen informeren over het cultuurbeleid. Het bestuur besloot opdracht te geven tot het doen van een marketingonderzoek om meer zicht te krijgen op de positie van de Boekmanstichting ten opzichte van haar clientèle. Dit onderzoek zou mede moeten dienen ter ondersteuning van het te formuleren beleidsplan. Een en ander werd mede ingegeven door het grote belang dat de staatssecretaris verkondigde te zullen hechten aan het rendement van subsidies. Zo zette hij onder meer een onderzoek in gang naar het rendement van subsidies bij tijdschriften in de culturele sector. Ook het *Boekmancahier*, dat onder meer de achtergronden van cultuurbeleid belicht, werd in de vergelijking meegenomen.

Het bestuur besloot tot een voorzichtige bijstelling van de koers. Het was van mening dat de wetenschappelijke habitus en de hoge kwaliteit van de publicaties van de stichting onder geen beding moesten worden losgelaten, maar wel dat telkens moest worden gezien langs welke (nieuwe) wegen de kennis waarover de stichting beschikt nog sneller en efficiënter te bestemder plekke zou kunnen arriveren. Volgens het bestuur deden de stichtingsmedewerkers er goed aan zich ten behoeve van een actievere verspreiding van de kennis een adequaat beeld te

vormen van de actuele kennisbehoeften in de wereld van het openbaar bestuur, de wetenschap en de georganiseerde cultuur. Het bestuur zag als goede middelen daartoe de organisatie van *expertmeetings* en het uitbouwen van de vraagbaakfunctie. In de beleidsnota werd voorts expliciet aandacht gevraagd voor de verdere uitbouw van de uitgeversfunctie.

Ook was het bestuur van mening dat de stichting haar werk in het internationale cultuurpolitieke bestel zou moeten voortzetten. De organisatorische verbinding tussen Circle (Cultural Information and Research Centres Liaison in Europe) en de Boekmanstichting gaf daartoe de nodige mogelijkheden en nieuwe kansen.

Verhouding bestuur-directie

In juni boog het bestuur zich over zijn verhouding tot de directie van de stichting. Onder auspiciën van het dagelijks bestuur waren eerder profielschetsen gemaakt voor alle medewerkers en de directeur. De profielschets van de directeur werd tegelijkertijd bezien in het licht van de bestuursverantwoordelijkheid en de bestuurstaken. Om een en ander helder en afdoende te regelen werd een huishoudelijk reglement aangenomen waarin de taken en bevoegdheden van het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, en de verdeling van de verantwoordelijkheden tussen directeur en bestuur werden vastgesteld.

De bestaande praktijk werd in het reglement geformaliseerd. Zij komt erop neer dat het bestuur tot taak heeft toezicht te houden op het beleid van de directeur — die de dagelijkse leiding van de stichting heeft — en op de algemene gang van zaken in de Boekmanstichting. Het bestuur stelt de door de directeur vervaardigde concepten van werkplannen, beleidsplannen, begrotingen, jaarstukken en daaraan verwante documenten vast. Belangrijk is de adviesfunctie van het bestuur. Het heeft tot taak te adviseren over inhoudelijke aangelegenheden, over financiële en organisatorische kwesties en over bestuurlijke, beleidsmatige en politieke vraagstukken. Van grote betekenis is tenslotte het contact dat het bestuur met de subsidiënt, het ministerie van OCenW, onderhoudt.

Huisvesting

In december 1998 werd het bestuur van de Boekmanstichting eigenaar van het pand Herengracht 415. Om de kwaliteit van en de continuïteit in de bedrijfsvoering veilig te stellen werd een commissie van medewerkers samengesteld teneinde met concrete voorstellen voor herinrichting te komen. Tegelijk werd in beeld gebracht in hoeverre het pand gerestaureerd zou moeten worden, een punt van aandacht mede omdat het medio 1998 was voorgedragen als rijksmonument. Om de bestuurlijke verantwoordelijkheid waar te maken besloot het bestuur in de huisvestingscommissie een bestuurslid af te vaardigen. Cees Waal, vice-voorzitter van de stichting, werd bereid gevonden als afgevaardigde te fungeren.

Na een meervoudige opdracht voor het maken van planschetsen werd besloten het architectenbureau Maarten Fritz de opdracht te geven de bouwkundige staat van het pand nauwkeurig in kaart te brengen. Dankzij een subsidie van OCenW kon dat nog in december 1999 gebeuren.

Het bestuur vergaderde in 1999 drie maal. In juni en november was er regulier overleg tussen het ministerie van OCenW en het dagelijks bestuur.

Op 31 december 1999 was het bestuur als volgt samengesteld:

Dagelijks bestuur

dr.ir. Th. Quené, *voorzitter*;

mr. C. Waal, *vice-voorzitter, op voordracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten*;

mevrouw dr. E. van Eijck van Heslinga, *penningmeester, op voordracht van de Nederlandse Museumvereniging*.

Algemeen bestuur

drs. S. Sakko, *op voordracht van de Stichting Nationaal Contact Monumenten*;

mevrouw M. Kool, *op voordracht van het Interprovinciaal Overleg*;

drs. F. Diepenbrock, *op voordracht van de FNV, sectie Kunst, Informatie en Media*;

drs. J. Verduyn Lunel, *op voordracht van de Federatie van Kunstenaarsverenigingen*;

mr.drs. A. Nicolăi, *op voordracht van de Raad voor Cultuur*;

prof.dr. P.B. Boorsma, *op voordracht van de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten*.

Personeel

Ter verdere professionalisering van het personeelswerk trok de directie in 1999 een personeelsconsulent aan in de persoon van Harma Smit, werkzaam bij Ten Have Meulenberg & Partners bv. Zij was behulpzaam bij het formaliseren en voeren van functioneringsgesprekken en adviseerde de directie ook bij tal van andere personeelsaangelegenheden.

Jacqueline Dekker-Retel, Marike Lindhout en Mirjam Vogel hebben er 0,5 fte bijgekregen als compensatie voor het vertrek van Sanne Hoogervorst uit de bibliotheek. Sanne Hoogervorst is zich meer gaan richten op communicatie en uitgeven. Tegen het einde van het jaar verliet Mirjam Vogel de bibliotheek. Haar vervanging, waarvoor een formatieruimte van 80 procent beschikbaar werd gesteld, kon niet voor het einde van het jaar worden gerealiseerd.

Voor het voorbereiden van de publicatie van de *Museumrechtwijzer* werd een jaarcontract gesloten met mr. Annemarie Beunen, als aio werkzaam aan de Universiteit Leiden.

Tijdens haar zwangerschapsverlof werd Niki van der Wielen vervangen door Diane Dodd. Zij deed onder meer de eindredactie van het boek *Planning Cultural Tourism in Europe* en bereidde vanuit Amsterdam de Circle-conferentie in Krakau voor. Zij verving voor een gedeelte ook Annemoon van Hemel, die ook met zwangerschapsverlof ging. Voor een ander deel werden de werkzaamheden van Annemoon van Hemel opgevangen door ze uit te besteden.

De personele bezetting was per 31 december 1999 als volgt:

directeur: drs. C. Smithuijsen (100 procent);

staf: mevrouw C. Brickwood M.A. (40 procent), drs. H. van Dulken (80 procent), mevrouw dr. T. Gubbels (60 procent), mevrouw I. van Hamersveld (80 procent), mevrouw drs. A. van Hemel (70 procent), mevrouw drs. S. Hoogervorst (100 procent), mevrouw drs. N. van der Wielen (60 procent);
bibliotheek: mevrouw J. Dekker-Retel (40 procent), drs. J. van der Leden (80 procent), mevrouw M. Lindhout (70 procent), drs. A. Nuchelmans (70 procent), vacature (80 procent);

systeembeheer: G. de Bruin (80 procent), drs. A. Nuchelmans (20 procent);

secretariaat: mevrouw M. Barnier-Spee (40 procent), mevrouw E. Harms-Andrea (60 procent), mevrouw M. van Splunter (100 procent).

Financiën

De financiële administratie werd verzorgd door de Stichting Centrale Administratie Welzijnzorg (CAW), regionaal kantoor Amsterdam. Mevrouw I. Linnekamp droeg voor een en ander zorg. In de loop van 1999 fuseerde CAW met Deloitte & Touche. R. de Vlaming van Registeraccountants Berk controleerde de stukken, terwijl E. Kraan R.A. als accountant optrad.

Bibliotheek

Collectie en aanwinsten

Eind 1999 bezat de bibliotheek 26.054 banden en 49.690 gedocumenteerde titels. Het aantal tijdschriftbanden bedroeg 1102. Er verschenen drie afleveringen van de *Aanwinstendisk*, met in totaal 1892 nieuwe aanwinsten. De recentste aanwinsten worden sinds november 1999 per maand op internet gepresenteerd. De voortdurende aanwas van publicaties — in 1999 16 meter — noopte opnieuw tot uitbreiding van de kastruimte. In de Voordrachtzaal zijn twee opbouwkasten geplaatst op de reeds bestaande onderkasten. Bijna de gehele collectie 1963-1983 staat nu in de Voordrachtzaal.

Gebruikers

In 1999 werden 5003 publicaties uitgeleend aan externe leners. De medewerkers van de Boekmanstichting leenden 712 publicaties. 2578 bezoekers werkten gedurende langere tijd in de bibliotheek. Zij raadpleegden de catalogus, zij bestudeerden en kopieerden literatuur die niet uitleenbaar is, en selecteerden voor hen relevante publicaties.

Catalogus

Het eind 1998 geïnstalleerde bibliotheekprogramma Adlib voldoet aan de wensen van medewerkers en bezoekers. De zoekingen zijn adequaat en het programma is gebruiksvriendelijk. In 1999 zijn nog veel aanpassingen doorgevoerd teneinde de gegevens na de conversie in de goede velden te zetten, de validatiebestanden op te schonen en de zoekschermen aan te passen. Sinds november 1999 is de bibliotheekcatalogus ook via internet te raadplegen met behulp van een overzichtelijk zoekformulier. Via dit medium zullen méér mensen worden geattendeerd op de rijke collectie van de bibliotheek. Voordat de catalogus beschikbaar was, werd de internetpagina van de bibliotheek gemiddeld 150 keer per maand geraadpleegd.

De implementatie van de thesaurus cultuurbeleid wordt in het jaar 2000 voortgezet. De toegankelijkheid van de geautomatiseerde bestanden zal dankzij de thesaurus aan kwaliteit winnen, onder andere door actualisering van de trefwoorden, de invoer van synoniemen en het leggen van relaties tussen de diverse descriptoren.

Boekmancahier

Het *Boekmancahier* is een Nederlands-Vlaams forum, met een internationale dimensie, voor kunst, onderzoek en beleid. Het kwartaaltijdschrift publiceert derhalve op het snijvlak van wetenschap, openbaar bestuur en de culturele sector.

Thema's

De elfde jaargang kenmerkte zich door de introductie van thema's: onderwerpen waaraan de redactie, naast de lopende artikelen en recensies, extra aandacht besteedde. In het verslagjaar waren de thema's achtereenvolgens: cultureel ondernemerschap (*Boekmancahier* 39), het beeldendekunstbedrijf (*Boekmancahier* 40), vernieuwende vormen van cultuurspreiding (*Boekmancahier* 41) en Vlaamse en Nederlandse cultuurpolitiek (*Boekmancahier* 42).

Zo schrijft Rick van der Ploeg over het belang van economische zelfstandigheid van culturele instellingen en argumenteert Femke Hoogendoorn dat het beleid uit die overwegingen voor de filmsector opgezet, faalt (*Boekmancahier* 39).

Subsidiëring van beeldende kunst leidt allerminst tot staatskunst, betoogt Ingrid Commandeur een nummer later. Integendeel, dankzij het overheidsbeleid is geleidelijk de norm van vernieuwing vervangen door gedifferentieerde kunstvormen. Hoe die norm van vernieuwende kunst in de negentiende eeuw is ontstaan als gevolg van ontwikkelingen op de kunstmarkt, wordt minutieus beschreven door Marc Adang en Marie-Sophie van Steenderen.

In *Boekmancahier* 41 beschrijft Bertus Bakker hoe het beschavingsoffensief van Openbaar Kunstbezit zijn doel volledig voorbijschoot, en wijst Gerard Rooijackers op de grote kansen van de nieuwe media voor cultuureducatie en -toerisme. Hij wil niet alleen af van de traditionele tegenstelling tussen erfgoed en eigentijdse kunst, maar ook van de eendimensionale blik die de meeste musea hun bezoekers voorhouden. Door gebruik te maken van de nieuwe media is zo'n paradigmawisseling mogelijk. Binnen het thema cultuurspreiding is cultuur op school een subthema: Folkert Haanstra schrijft over scholieren in het voortgezet onderwijs als cultuurparticipanten, Marcel van de Haak over de kwaliteitseis die gesteld wordt aan CKV1-vakken en Claartje Bunnik over erfgoed in het onderwijs. De laatste drie artikelen zijn gebundeld in een overdruk.

Het laatste thema is historisch van aard. Els Baeten analyseert de rechtvaardigingen die de opeenvolgende Vlaamse cultuurministers aan hun kunstbeleid hebben gegeven, Adriaan van der Staay geeft historische verklaringen voor de typisch Nederlandse elementen in de vaderlandse cultuurpolitiek en Gerard Drosterij betoogt dat in de huidige kunstpolitiek een dubieus concept van democratie wordt gehanteerd, gelegd langs de manieren waarop het democratieconcept in de afgelopen eeuwen is geïnterpreteerd. Volgens Inez Boogaarts ontbeerde het internationale cultuurbeleid als sinds zijn ontstaan vlak na de Tweede Wereldoorlog een heldere visie; de jaren negentig brachten daar verandering in (*Boekmancahier* 42).

Losse artikelen

Andere actuele onderwerpen, op nationaal en Europees niveau, ontbraken evenmin, zoals de omgang met historische en eigentijdse architectuur in Wenen, de drastische wijzigingen in het kunstbeleid van de Verenigde Staten, de lokale oriëntatie van West-Europese historische en volkenkundige musea die hun *petites histoires* los van Europese en mondiale ontwikkelingen presenteren, de erkenning van de naoorlogse babyboomers dat populaire cultuur behoort tot hun culturele erfenis, de mogelijkheid om de kloof tussen gevestigde en jeugdcultuur via het onderwijs te overbruggen en, tot slot, onnodige ophef over de cultuurnota.

Rubrieken

De onderwerpen van de artikelen vonden weerklank in de rubrieken met boekbesprekingen, signalementen van interessante boeken en recent voltooide scripties, en congresverslagen. Zo werden proefschriften over de liberale cultuur in de negentiende eeuw, musici en arbeidsverhoudingen in het interbellum, het Nederlandse kunstbeleid en de bevordering van de bouwkunst in Nederland in de achttiende en negentiende eeuw kritisch besproken en getoetst op hun wetenschappelijke waarde. Musea kwamen uitvoerig aan de orde, evenals eigentijds verzamelen. Daarnaast werd onder meer geschreven over leesbevordering in Nederland, cultuurtoerisme en nieuwe mediacultuur in Europa.

Beeld

Om het *Boekmancahier* minder het aanzien van een boek te geven, zijn in de vorige jaargang al maatregelen getroffen, onder meer door de introductie van beeldmateriaal. Per nummer zijn zeven à acht afbeeldingen opgenomen die een zelfstandig beeldverhaal vormen. Deze beeldverhalen zijn gehandhaafd in het verslagjaar. Achtereenvolgens is gekozen voor ruimtelijke manuscripten: beeldende kunstenaars, vormgevers en architecten die hun opvattingen over ruimte verbeelden in een driedimensionaal object dat in gesloten vorm 44 x 32 x 7 cm meet (nummer 39), Nederlandse topkunst (nummer 40), ruziestoelen, geïnspireerd op het kinderboek *de Blauwe stoel, de ruziestoel* van Imme Dros (nummer 41) en de immense houten sculpturen van Gerhard Lentink waarin de organische vormen van de menselijke anatomie worden verzoend met de rechtlijnigheid van de mathematische constructie.

Medewerkers

De vormgeving van het *Boekmancahier* lag in handen van Hannie Pijnappels; de opmaak werd verzorgd door Arie den Dulk van bureau Tekstueel. De kopij werd gecorrigeerd door Pieter Conijn en door bureau Word Watchers. Dit bureau heeft bovendien, samen met bureau Tekst/Support, een deel van de eindredactie van

Annemoon van Hemel overgenomen. Ineke van Hamersveld heeft in het verslagjaar een ander deel van eindredactionele taken vervuld. De samenvattingen zijn in het Engels vertaald door Wendie Shaffer van Shaffer's English en Marcel de Jong. Het *Boekmancahier* wordt gedrukt door Krips te Meppel.

De redactie bestond in 1999 uit vijf externe en vier interne redactieleden, te weten de econometrist Mars Cramer (met emeritaat), de sociologen Bart Hofstede (Erasmus Plus) en Hans Mommaas (Vrijetijdwetenschappen van de Katholieke Universiteit Brabant), de econoom Frank van Puffelen en de historica Iris Steen. Iris Steen, woonachtig in Vlaanderen, had tot taak de ontwikkelingen in de Vlaamse beleids-, onderzoeks- en kunst- en cultuurwereld op de voet te volgen en artikelen te werven. Met ingang van nummer 42 heeft zij de redactie verlaten wegens de aanvaarding van een baan, na cum laude te zijn gepromoveerd op het proefschrift *Romantiek en realisme: de Belgisch-Nederlandse culturele betrekkingen tussen 1945 en 1980*.

Namens de Boekmanstichting hadden zitting in de redactie Ineke van Hamersveld (hoofdredactie en beeldredactie), Annemoon van Hemel (eindredactie), Sanne Hoogervorst (boeken) en Niki van der Wielen. Redactiesecretaris was Mies van Splunter.

De bibliotheekmedewerkers Jack van der Leden, Marike Lindhout, André Nuchelmans en Mirjam Vogel verzorgden de rubriek Signalementen. Jack van der Leden was bovendien verantwoordelijk voor de rubriek Scripties. Hoofdredacteur Ineke van Hamersveld schreef de redactionelen en de inleidende teksten op de thema's in het *Boekmancahier*.

De redactieraad van het *Boekmancahier* bestond uit Els Baeten (Vlaams Theater Instituut), Ton Bevers (Erasmus Universiteit Rotterdam) en Carry van Lakerveld (Culture & Context).

Margriet van Dijk, studente Beleid, Communicatie en Organisatie aan de Vrije Universiteit, deed onderzoek naar de behoefte aan vakbladen over kunst en cultuur bij beleidsmedewerkers, bestuurders, docenten, studenten, wetenschappers en medewerkers van culturele instellingen. Zij presenteerde haar bevindingen aan de redactie. Haar scriptie heet *Het Boekmancahier: een onderzoek naar de omvang en de informatiebehoefte van de actoren in het culturele veld*.

Publicaties

Recap: Resources for Cultural Policy in Europe

In het voorjaar publiceerde de Boekmanstichting onder de titel *Recap* een Engelstalig boek dat het Recap-project inleidt. Recap is een internationaal project dat de samenwerking wil bevorderen tussen documentatiecentra op het gebied van cultuurbeleid in Europa. Het Recap-boekje bevat een artikel van Cas Smithuijsen over de behoefte van een dergelijk project en twee voorbeelden van literatuuronderzoek dat Recap voorstaat: 'Cultural Policy and Employment in the "Information Society"' door Cathy Brickwood en 'The Global Cultural Debate' door Hans Mommaas.

Er zijn geen exemplaren meer van het boek verkrijgbaar, maar het meerendeel van de inhoud is te vinden op website van Recap (www.recap.nl).

Kunstprijzen in Nederland

April 1999 verscheen de nieuwe editie van *Kunstprijzen in Nederland*.

Drs. Elsbeth van Orsouw inventariseerde en actualiseerde de eerste editie. Vanaf mei is zij wederom in opdracht van de Boekmanstichting begonnen met het verzamelen van gegevens voor een herziene versie die in het voorjaar van 2000 zal verschijnen. Vanuit de Boekmanstichting werd zij daarin bijgestaan door André Nuchelmans, die ook verantwoordelijk was voor de redactie.

Opgenomen zijn prijzen op het terrein van de verschillende kunstsectoren (literatuur, theater, beeldende kunst, fotografie, muziek, film, architectuur, kunst en cultuur), massamedia en cultuurbehoud (monumentenzorg, musea en bibliotheken). Per prijs is de volgende informatie verzameld: de naam; de sector waarbinnen deze wordt uitgereikt; een omschrijving, waarin opgenomen hoe vaak de prijs wordt uitgereikt, wie er voor in aanmerking komt en waaruit de prijs bestaat; de regio waarop de prijs betrekking heeft; naam, adres, telefoonnummer, faxnummer en e-mailadres van de verantwoordelijke instantie of persoon én instellingsjaar van de prijs.

De editie van 1999 bevat 649 Nederlandse kunst- en cultuurprijzen. In vergelijking met de vorige editie zijn er 119 nieuwe prijzen opgenomen, waarvan er 27 in 1998 zijn ingesteld. Vijfentwintig prijzen hielden op te bestaan.

In 1999 is door George de Bruin een nieuw programma ontwikkeld voor de databank. Het betreft een zogenaamde Windows-versie; van de vorige editie was er alleen een Dos-versie. De in 2000 te verschijnen editie zal op het nieuwe programma werken, dat meer zoekmogelijkheden biedt en waarmee selecties uit het bestand in hun geheel afgedrukt kunnen worden.

Museumvereniging. Het boek beoogt een overzicht te bieden van de vele juridische terreinen waarmee musea te maken hebben. Zo zullen de auteurs — voor het merendeel juristen — aandacht besteden aan de positie die musea innemen onder meer in het rechtspersonenrecht, arbeidsrecht, auteursrecht en het verzekeringsrecht. Om de praktijkproblemen te leren kennen, heeft iedere schrijver een sparringpartner uit het museale werkveld toegewezen gekregen. Voor de ‘Museumrechtwijzer’ is een redactieraad samengesteld van vooraanstaande juristen met bijzondere museale interesse. De voorbereiding van het boek wordt bovendien begeleid door een werkgroep met vertegenwoordigers van de initiatiefnemende partijen. De ‘Museumrechtwijzer’ zal naar verwachting in het najaar van 2000 verschijnen.

Debatten, conferenties, expertmeetings

Expertmeeting Cultuurtoerisme

De directie Cultureel Erfgoed van het ministerie van OCenW en de Boekmanstichting organiseerden in 1998 een *expertmeeting* over ideeën, knelpunten en wensen voor de toekomst van het cultuurtoerisme. Die bijeenkomst verdiende een vervolg, waarin het onderwerp verder kon worden uitgediept. In februari 1999 vond een tweede *expertmeeting* plaats, waar experts uit het buitenland hun visie gaven op cultuurtoerisme in het algemeen en twee Nederlandse projecten — Provincie Utrecht, Historisch Hart van Nederland en de West-Friese Omringdijk — in het bijzonder.

Franco Bianchini, directeur van de Cultural Planning and Research Unit en Programme Leader for the MA in European Cultural Planning at De Montford University in Leicester, ging in op de rol die cultuur en cultuurbeleid kunnen spelen bij het ontwikkelen van regionaal en gemeentelijk beleid op het gebied van toerisme. Ook schetste hij de geschiedenis hiervan in West-Europa.

Na de theoretische inleiding door Bianchini gaven Siri Myrvoll, directeur van Heritage Management for the City of Bergen en Diane Dodd, freelance onderzoeker en organisator van de *expertmeeting*, voorbeelden uit de praktijk, respectievelijk uit Bergen (Noorwegen) en Barcelona (Spanje). Bergen kampte met het probleem dat slechts enkele toeristische trekpleisters in de stad werden overspoeld door bezoekers. Dat zorgde voor verstoppingen, snelle achteruitgang van bepaalde monumenten, irritaties bij buurtbewoners en het economisch voordeel bleef beperkt tot hogere inkomsten voor enkele winkeliers.

Beleidsmakers volgen nu de strategie om bezoekers over de stad te verspreiden, zodat die in alle rust van de bezienswaardigheden kunnen genieten en de kans krijgen om verschillende winkels en horecagelegenheden te bezoeken.

Barcelona wilde zich onttrekken aan het beeld dat velen van Spanje hebben: zon, zee en sangria. De stad werkt nauwgezet aan het opbouwen van een serieus imago en hoopt daarmee cultuurliefhebbers te trekken. De strandtoeristen uit kuststeden in de omgeving worden geweerd, onder meer door informatie over het openbaar vervoer naar de stad uitsluitend in het Spaans en het Catalaans aan te bieden.

De discussie spitste zich toe op de vraag hoe beleidsmakers kunnen stimuleren dat cultuurtoerisme voor alle betrokkenen voordeel oplevert, niet alleen voor touroperators. Men was het erover eens dat een goede dialoog nodig is tussen de lokale partners en de overheid enerzijds en touroperators anderzijds.

Bij de Boekmanstichting was de organisatie van de *expertmeeting* in eerste instantie in handen van Niki van der Wielen, die eind 1998 met

zwangerschapsverlof ging. Daarna waren achtereenvolgens Annemoon van Hemel en Diane Dodd verantwoordelijk. Het aandeel van het ministerie was in handen van Riet de Leeuw van de directie Cultureel Erfgoed.

Boekmandebat XII

Op woensdag 3 maart werd het boek van Linus Hesselink en Petra Jorissen gepresenteerd, *Kunst en handicap in Nederland: de positie van kunstenaars met een lichamelijke of verstandelijke handicap* (Amsterdam, Boekmanstudies). Ter gelegenheid daarvan organiseerde Sanne Hoogervorst in samenwerking met de auteurs een debat over kunst en handicap onder het motto 'Gewoon als het kan, speciaal als het moet'.

Aan de discussie werd deelgenomen door Ton Brandenbarg, algemeen secretaris van de Raad voor Cultuur; Melle Daamen, directeur van de Mondriaan Stichting; Frits Gronert van Galerie/Atelier Herenplaats uit Rotterdam; Stevijn van Heusden, voorzitter van de (inmiddels opgeheven) Projectorganisatie Kunstvakonderwijs; Petra Jorissen, een van de auteurs van het boek; en, Jan Nagtegaal, directeur van Handicap & Studie uit Utrecht. Het debat werd kunstzinnig opgesierd met de pianosonates van Scarlatti, uitgevoerd door Patricia Rivera (geïnterviewd voor het boek) en een scène uit *De kleine prins* door Theatergroep Diagonaal (beschreven in het hoofdstuk over beroepspraktijk). De discussie onder leiding van de directeur van theater De Engelenbak in Amsterdam — Pia van den Berg — ging over beleid en praktijk, opleiding en geld. In *Trouw* van 5 maart verscheen een verslag. Alle deelnemers waren van mening dat puur fysieke belemmeringen weg moeten worden genomen. Maar, volgens Jan Nagtegaal zijn faciliteiten voor gehandicapten bij onderwijsinstellingen vaak een sluitpost. 'Gelapte ramen gaan voor,' zo constateerde hij. Veel minder instemming was er voor de door Jorissen bepleite mentaliteitsverandering. Zij vindt dat kunst van gehandicapten moet worden gesubsidieerd uit kunstbudgetten en niet uit 'welzijnspotten'. Concrete beleidsmaatregelen zullen nog wel even op zich laten wachten. Brandenbarg zal de staatssecretaris daar niet over adviseren. Omdat hij daar niet om gevraagd heeft én omdat er (nog) onvoldoende maatschappelijke druk is om ongevraagd advies uit te brengen.

Maar, het debat werd in gang gezet en gaat door, getuige de manifestatie 'Kunst op je gezondheid!' (november). Op de dag van de officiële opening door staatssecretaris Van der Ploeg werd het debat 'Geen kunst aan!?' georganiseerd, waaraan onder anderen Petra Jorissen deelnam.

Boekmandebat XIII

Naar aanleiding van het verschijnen van *Nieuwe partners in kunst: publiek-private samenwerking in de kunstensector* vond op 26 november een debat plaats met als thema 'kansen en risico's van publiek-private samenwerking', voorgezeten door Wim Warmer, directeur van de stichting Kunst & Meer Waarde.

Het debat werd geopend door Cas Smithuijsen, directeur van de Boekmanstichting. Deze uitte onder meer zijn verwondering over het feit dat staatssecretaris Van der Ploeg een richtlijn had uitgevaardigd dat sponsorgeld niet meetelt als bron van eigen inkomsten waarmee kunstinstellingen de 15-procent-norm voor eigen inkomsten moeten zien te halen. Cox Habbema (op dat moment voorzitter van de landelijke Commissie Cultuur en Belastingen) hield een pleidooi voor het benutten van belastingmaatregelen voor het financieren van kunst.

Overigens wees zij erop dat de energie die zakelijk leiders van kunstinstellingen moeten steken in het binnenhalen van particulier geld vaak in geen verhouding staan tot de reële opbrengsten. Dat was feitelijk ook de ervaring van Sybren Piersma die een aantal weken eerder aanvoerder was van de discussie over de sponsoring van het Stedelijk Museum in Amsterdam. Zijn mening was dat de tegenprestatie die de sponsorende autofabrikant van het museum verlangde in geen verhouding stond tot de geboden hoeveelheid geld. Rick van der Ploeg betoonde zich een voorstander van een ingetogen vorm van sponsoring, waarbij de geldgever weinig tegenprestatie verlangt omdat hij het tot zijn maatschappelijke plicht rekent kunst te steunen. De conclusie van het debat was dat het aanbeveling verdiende een gedragsregel op te stellen voor publiek-private financiering, analoog aan de *Code Cultuursponsoring* die al enige tijd van kracht is.

Boekmanleerstoel Kunstsociologie

Ter gelegenheid van het afscheid van prof.dr. Jan Vaessen, van 1995 tot 1999 bekleeder van de Boekmanleerstoel Kunstsociologie, organiseerde de Boekmanstichting samen met het Nederlands Architectuurinstituut in november 1998 een symposium gewijd aan de hausse aan museumarchitectuur in de laatste decennia van de twintigste eeuw. Welke opvattingen over het instituut museum komen tot uitdrukking in al die nieuwbouwplannen en wat is de plaats van de bezoeker binnen die nieuwe architectuur? Deze vragen werden voorgelegd aan gerenommeerde sociologen die nieuwe musea in Spanje, Frankrijk, Duitsland en Nederland bezochten en hun bevindingen presenteerden tijdens het symposium. De voordrachten van Christien Brinkgreve, Leon Deben, Godfried Engbersen, Paul Schnabel en Nico Wilterdink over het Centro de Arte Contemporanea te Santiago de Compostela, het Nederlands Architectuurinstituut, het Palais des Beaux Arts te Lille, het Guggenheim Museum te Bilbao en het Haus der Geschichte te Bonn werden in 1999 uitgewerkt en ondergebracht in een bundel met als inleiding een aantal prikkelende stellingen van Jan Vaessen. De Uniepers te Abcoude is uitgever van *Museumarchitectuur als spiegel van de samenleving*; de redactie was in handen van Truus Gubbels, Jan Vaessen en Mariet Willinge, hoofd collecties van het Nederlands Architectuurinstituut. Deze uitgave is mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van de Gasunie en de stichting Boekmanstudies.

Na het vertrek van prof.dr. Jan Vaessen per 1 januari 1999 werd in de loop van 1999 besloten om de Franse sociologe Nathalie Heinrich voor te dragen als kandidaat voor de bijzondere leerstoel Kunstsociologie.

De voordracht werd gedaan door een curatorium bestaande uit dr.ir. Theo Quené (voorzitter), prof.dr. Bram Kempers en prof.dr. Johan Goudsblom. Cas Smithuijsen en Truus Gubbels begeleidde de werkzaamheden van het curatorium. De voordracht werd goedgekeurd door het college van bestuur van de Universiteit van Amsterdam en per 1 januari is Nathalie Heinrich in functie. In april en mei 2000 verblijft zij in Nederland en zal zij onder meer colleges geven aan de Universiteit van Amsterdam.

Boekman-Trouw Scriptieprijs

De *Boekman-Trouw Scriptieprijs* bestaat uit twee onderdelen: een geldbedrag van f 2500,- en publicatie van (een deel van) de scriptie. Over de toekenning van de prijs beslist een onafhankelijke jury, die jaarlijks wordt benoemd door het bestuur van de Boekmanstichting.

Eind 1995 besloten het dagblad *Trouw* en de Boekmanstichting over te gaan tot de gezamenlijke uitreiking van een prijs voor de beste universitaire of hbo-scriptie over kunst en cultuur in hun maatschappelijke context. *Trouw* draagt door een oproep in haar kolommen substantieel bij in de werving van scripties en publiceert daags na de prijsuitreiking in de kunstbijlage een samenvatting van de winnende scriptie. De Boekmanstichting zorgt voor de jurering en de financiering van de prijs. De chef kunstredactie van *Trouw* maakt qualitate qua deel uit van de jury.

De jury van de *Boekman-Trouw Scriptieprijs 1998* bestond uit: mevrouw dr. Annemieke Hoogenboom, docent kunstgeschiedenis aan de Universiteit Utrecht, mevrouw dr. Susanne Janssen, universitair docent bij de vakgroep Kunst- en Cultuurwetenschappen van de Erasmus Universiteit Rotterdam, drs. Nico van Rossen, chef kunstredactie van het dagblad *Trouw*, mr.drs. Tjeerd Schiphof, universitair docent aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, prof.dr.ir. Gerard H. de Vries, hoogleraar Wetenschapsfilosofie en Filosofie van de technologische cultuur aan de Universiteit van Amsterdam en dr. P. de Vries, docent Openbare Financiën aan de faculteit Bestuurskunde van de Universiteit Twente. Susanne Janssen werd gekozen tot voorzitter; Truus Gubbels, stafmedewerker van de Boekmanstichting, nam het secretariaat voor haar rekening.

In totaal dongen eenenvijftig scripties mee naar de *Boekman-Trouw Scriptieprijs 1998*. De staf van de Boekmanstichting maakte een voorselectie van tien scripties die aan de jury werden voorgelegd. De juryleden gaven hun oordeel over alle inzendingen schriftelijk door aan de secretaris. Op basis van een totaalscore passeerden alle werkstukken de revue in een eerste juryvergadering. Zij werden besproken en van commentaar voorzien.

Na uitvoerige discussie over de afzonderlijke werkstukken en de mogelijke rangorde bleken drie werkstukken voor een nadere bespreking in aanmerking te komen. Gedurende een tweede bijeenkomst werden deze scripties nogmaals uitvoerig aan de orde gesteld. Dat waren respectievelijk de scriptie van J. Blanken *Gekraakte noten...: een empirisch onderzoek naar de verschillende opvattingen en houdingen van Nederlandse hedendaagse componisten*, het werkstuk van K. Sinke *De culturele informatiemarkt: een vergelijkend onderzoek naar drie culturele informatiemarkten in Den Haag, Amsterdam en Rotterdam, uitgaande van kenmerken van consumentenbeurzen* en de scriptie van S. Verhagen

To be or to wannabe: over gabbers, jeugdculturen en de media. Na zorgvuldig beraad besloot de jury de *Boekman-Trouw Scriptieprijs 1998* toe te kennen aan Stijn Verhagen voor zijn scriptie *To be or to wannabe*. In het werkstuk wordt een specifiek onderdeel van de jeugdcultuur, de gabbercultuur, beschreven in haar muziekvoorkeuren en opvattingen. Naar het oordeel van de jury was de scriptie helder opgezet, consequent uitgevoerd, beheerst en goed geschreven en empirisch zeer rijk. Drie perspectieven — wetenschap, media en gabbers zelf — werden gekozen waardoor een meerdimensioneel beeld van de gabbercultuur ontstaat. Ondanks het feit dat de conclusies naar het oordeel van de jury gebaat zouden zijn met meer zorg en tijd was de jury van mening dat de prijs Stijn Verhagen toekwam.

De prijs werd op 11 juni uitgereikt aan Stijn Verhagen door bestuurslid Atzo Nicolai, Tweede-Kamerlid voor de VVD. Cor Gout, musicus en popjournalist, liet tijdens de prijsuitreiking verschillende soorten gabbermuziek horen en gaf zijn visie op het fenomeen.

Trouw besteedde uitgebreid aandacht aan de scriptie. Aan de prijswinnaar is gevraagd om (een deel van) zijn scriptie om te werken tot een artikel voor het *Boekmancahier*.

Overige activiteiten

Boekmanlezing

Op zondag 6 juni werd de Boekmanlezing 1999 gehouden door de historicus Jan Bank. De lezing werd voor het eerst gehouden op 6 juni 1989 door de uitgever en classicus Johan Polak. Dat was toen ter gelegenheid van het feit dat het vijftig jaar geleden was dat Emanuel Boekman, op dat moment wethouder voor Onderwijs en Kunstzaken te Amsterdam, promoveerde op zijn proefschrift *Overheid en kunst in Nederland*. Bij die gelegenheid werd de Boekmanzaal, symbolisch gelegen tussen het Amsterdamse stadhuis en het Muziektheater, officieel in gebruik genomen.

Bij de voorbereiding van de Boekmanlezing 1999 waren betrokken Richard Fritschy, hoofd kunstzaken van Amsterdam en Tijmen van Grootheest, directeur van het Amsterdams Fonds voor de Kunst. Cas Smithuijsen, directeur van de Boekmanstichting, nam de organisatie op zich. Naast de opdracht tot het houden van een lezing werd de componist en uitvoerend musicus Guus Janssen verzocht een improvisatie te verzorgen op het thema do-ut-des, de Latijnse spreuk waarmee Boekman in een van zijn bij het proefschrift gevoegde stellingen de verhouding tussen de overheid en de kunstenaar typeerde ('ik geef opdat jij geeft'). Voor zijn improvisatie koos Janssen het klavecimbel als instrument.

De lezing van Bank, die werd verlucht met talrijke dia's, behelsde het Amsterdamse kunstbeleid van de afgelopen eeuw en de rol die particulieren bij de totstandkoming van dat kunstbeleid hadden gespeeld. Bank behandelde drie ijkjaren: 1899, 1949 en 1999. De ijkjaren boden ook illustraties voor het thema dat Bank in zijn lezing verwerkte. Dat betrof de bijdrage van immigranten aan het hoofdstedelijk kunstleven. Bank concludeerde op grond van zijn voor de lezing verrichte studie dat de bijdragen van allochtonen aan het kunstleven in de laatste eeuw eigenlijk nooit problematisch is geweest en ook in 1999 min of meer vanzelf tot stand komt.

In de voorbereiding van zijn lezing werd Jan Bank bijgestaan door de studente kunstgeschiedenis Vera Blok. Financiële bijdragen werden verleend door de gemeente Amsterdam en het Amsterdams Fonds voor de Kunst. De gemeente bood ook de receptie aan die op de lezing en de muzikale voordracht volgde.

Eind 1999 verscheen een bewerkte versie van deze lezing in boekvorm (zie ook Boekmanstudies).

Cultuurbeleid in de Duitse deelstaat Nordrhein-Westfalen (NRW) en Nederland (NL)

Als onderdeel van een vele facetten van het culturele leven in Nordrhein-Westfalen en Nederland omvattende manifestatie kreeg de Boekmanstichting het verzoek van het ministerie van OCenW mee te werken aan een project dat de vergelijking van het cultuurbeleid in de beide landen beoogde. Via de stichting kunst.nrw.nl en het Duitsland Instituut van de Universiteit van Amsterdam kwam de Boekmanstichting, in de persoon van Cas Smithuijsen, in contact met haar Duitse zusterinstelling *Die kulturpolitische Gesellschaft* (KuPoGe) in Bonn.

Aan de hand van een stramien dat werd ontleend aan de overzichtsstudie van het ministerie van OCenW met als onderwerp het Nederlandse cultuurbeleid werd een aanvang gemaakt met de vergelijking van de betrokken cultuurpolitieke systemen. Het Nederlandse deel werd verzorgd door Dos Elshout, Marieke ter Linden en Alain Dankers, die daartoe opdracht kregen van de Boekmanstichting. Het stuk werd beschikbaar gesteld in het Nederlands en het Duits — de vertaling werd opgedragen aan bureau Umlaut. Het Nordrhein-Westfalen-gedeelte werd verzorgd door een aantal aan de KuPoGe verbonden scribenten. Het project werd gesuperviseerd door de directeurs van de beide documentatie-instellingen, Norbert Sievers en Cas Smithuijsen. Doris Gau, ook verbonden aan de KuPoGe, nam op zich om een tekst te maken ten behoeve van de conferentie die geheel was gewijd aan de landenvergelijking, mede op het terrein van het cultuurbeleid. Cas Smithuijsen noteerde puntsgewijs de overeenkomsten en verschillen ten behoeve van de conferentiemap. De landenvergelijking speelde een centrale rol op het congres en gaf aanleiding tot het overwegen van een vervolg. Dat vervolg behelst het in kaart brengen van de afzonderlijke sectoren van cultuurbeleid, zoals muziek, beeldende kunst, bibliotheken et cetera.

Presentatie Handleiding publieksonderzoek voor podia en musea

Op 2 november 1999 werd de *Handleiding publieksonderzoek voor podia en musea* (kijk ook bij Boekmanstudies) gepresenteerd in de Voordrachtzaal van de Boekmanstichting. Deze herziene en geheel uitgebreide editie werd geschreven door onderzoekster Letty Ranshuysen in opdracht van de stichting Boekmanstudies. Die opdracht was om twee redenen verstrekt. Ten eerste was de handleiding uit 1994 uitverkocht. Ten tweede bleek het werkveld behoefte te hebben aan een uitgebreidere handleiding, met nog meer praktische aanwijzingen en theoretische inzichten, onder andere omdat culturele instellingen nieuw publiek willen en moeten werven. Publieksonderzoek is daarbij onontbeerlijk.

Diverse betrokkenen gingen tijdens de presentatie in op hun ervaringen met publieksonderzoek en de wijze waarop deze de marketing van een culturele instelling kan ondersteunen. Na een korte toelichting door auteur Letty Ranshuysen beschreef Miranda Boorsma, docente bedrijfskunde aan de

Rijksuniversiteit Groningen en auteur van *Marketing van theater en andere kunsten: vergroting van publieksdeelname in theorie en praktijk*, hoe publieksonderzoek kan worden ingezet ter ondersteuning van marketing en beleid van culturele instellingen. Erica Haffmans, manager van de Stichting Promotie Theater- en Concertbezoek in Amsterdam, ging in op publieksonderzoek bij de promotie en marketing van theaters. Birgitta Fijen, museumconsulente van de Stichting Museaal en Historisch Perspectief Noord-Holland, afdeling Gooi, belichtte het onderwerp vanuit het perspectief van regionale musea. Tot slot hield Frits de Leeuw, tot voor kort hoofd marketing, pr en sponsoring van Naturalis, het Nationaal Natuurhistorisch Museum in Leiden, een betoog over de samenhang tussen marketingbeleid en publieksonderzoek bij Naturalis. De bijeenkomst werd afgesloten met een borrel, tijdens welke de verkoop van het boek reeds veelbelovend was.

Promotie

Promotionele acties richtten zich dit jaar in het bijzonder op de bibliotheek. De collectie en service van de bibliotheek is onder de aandacht gebracht van redacties van universitaire studiegidsen. Voorts is aan de gang van de bibliotheek naar internet op ruime schaal aandacht besteed. Alle relevante bibliotheken, opleidingen, onderzoeksinstituten en studentenbladen zijn geïnformeerd over de mogelijkheid de catalogus van de bibliotheek via de website (www.boekman.nl) te raadplegen. In december is een presentatie georganiseerd, waarbij via een groot scherm de verschillende zoekmogelijkheden in het bestand van de bibliotheek werden toegelicht.

Internet is een goed medium om de naamsbekendheid van de Boekmanstichting te vergroten. Het raakt steeds meer 'ingeburgerd' voor het reserveren van plaatsen voor de *Boekmandebatten* en voor boekpresentaties, voor het bestellen van boeken en folders en voor abbonering op het *Boekmancahier*.

Evenals de beproefde introductiebijeenkomsten voor studenten kunstbeleid en kunstmanagement draagt de productie van boeken voor het (universitaire) onderwijs bij aan de naamsbekendheid van de stichting in Nederland en Vlaanderen. Via de *Handleiding publieksonderzoek voor podia en musea* (Letty Ranshuijsen) en via *Marketing van theater en andere kunsten* (Miranda Boorsma) maken veel studenten kennis met de stichting.

Publicatie in andere dan de eigen kanalen is ook een middel om de Boekmanstichting onder de aandacht te brengen. Zo publiceerden enkele collega's gezamenlijk een artikel in *de Helling*, een uitgave van het Wetenschappelijk Bureau GroenLinks over kunstbeleid in naburige landen. Bij de artikelen kon de stichting gratis een advertentie plaatsen.

Automatisering

Na uitvoerige voorbereidingen, het verkrijgen van een permanente kabelverbinding, het zorgen voor een goede bescherming tegen computerinbraak, is sinds november de catalogus van de bibliotheek via internet te raadplegen. Deze uitbreiding van de toegankelijkheid van de bibliotheek is door de gebruikers enthousiast ontvangen.

Om de homepage van de stichting (www.boekman.nl) zo actueel mogelijk te houden werden er wekelijks aanpassingen gedaan. Elke week wordt de congrespagina en de kroniekpagina geactualiseerd, en tevens worden de actuele ontwikkelingen binnen de stichting direct op het internet gepubliceerd. Dat dit op prijs gesteld wordt blijkt uit het aantal bezoekers: ongeveer 1000 raadplegingen per maand, waarbij per keer gemiddeld 12 pagina's worden bekeken. Daarnaast bestaat de mogelijkheid boeken en overdrukken te bestellen, een abonnement op het *Boekmancahier* te nemen of recente nummers van het tijdschrift te bestellen.

In december kreeg Recap een eigen domein op het internet (www.recap.nl). Bezoekcijfers van deze site zijn nog niet bekend.

De Boekmanstichting kende zoals verwacht geen grote millenniumproblemen. Aanpassingen aan programmatuur waren wel nodig, maar konden allemaal op tijd worden uitgevoerd.

Internationale contacten

Cultural Information and Research Centres Liaison in Europe (Circle)

Begin juni vond de jaarlijkse algemene vergadering van Circle plaats in Krakau, Polen. Daar werden onder meer verkiezingen gehouden voor nieuwe bestuursposten. Het bestuur werd uitgebreid met vier nieuwe leden, van wie drie afkomstig uit Oost-Europa: de econome Lidia Varbanova uit Sofia, de politieke-wetenschapper Sanjin Dragojević uit Zagreb en de sociologe Dorota Ilcuk uit Warschau. De in Barcelona woonachtige Diane Dodd, eveneens nieuw bestuurslid, werd benoemd in de functie van penningmeester. Zij nam die taak over van Cas Smithuijsen, standplaats Amsterdam, die opnieuw in het bestuur werd benoemd, nu als secretaris-generaal. Rod Fisher uit London bleef op zijn bestuurspost als vice-voorzitter en contactpersoon internationale zaken en Ritva Mitchell uit Helsinki verlengde haar voorzitterschap. Afsproken werd de contacten met Parijs, die de laatste jaren op een laag pitje stonden, te verbeteren. Die afspraak werd nagekomen toen het Circle-bestuur in november in Parijs vergaderde en daar een ontmoeting had met het hoofd van de afdeling Planning en Onderzoek van het Franse ministerie van Cultuur, Paul Tolila. Onder een aantal formele voorwaarden wilde Parijs graag zijn rentree in Circle maken. Deze voorwaarden zullen in de volgende bestuursvergadering van Circle in mei 2000 aan de orde komen. In de tussentijd zijn de functionele contacten tussen Circle en het Franse ministerie weer opgebloeid.

Tijdens de vergadering passeerde ook een aantal inhoudelijke plannen voor de toekomst de revue. Aan het einde van de sessie presenteerde Cathy Brickwood haar voorstellen voor Resources for Cultural Policy (Recap).

Circle zag ook kans haar jaarlijkse conferentiereeks voort te zetten. In Krakau werd gediscussieerd over de bedoelingen met en de doelstellingen van de culturele diplomatie met betrekking tot internationaal cultureel verkeer. Dat gebeurde onder meer aan de hand van een reader die door de onderzoeksafdeling van het Finse ministerie van Cultuur was gemaakt, en waarin ook Nederlandse teksten waren opgenomen. Niki van der Wielen verzorgde voor de reader een overzicht van relevante documentatie. Inez Boogaarts van de VICB (Vereniging voor Internationale Culturele Betrekkingen, inmiddels omgevormd tot een stichting: SICA) schreef een bijdrage met betrekking tot het onderwerp vanuit een Nederlands perspectief. Een bijdrage aan het congres werd voorts geleverd door Peter Mulder, hoofd Internationale Betrekkingen van het bureau Algemeen Cultuurbeleid van het ministerie van OCenW. In het voorjaar van 2000 zal Helsinki het congresverslag publiceren, met daarin de diverse voordrachten en verslagen van de beraadslagingen. De teneur van de conferentie was dat de diplomatieke diensten van de diverse natiestaten zich in eerste instantie zouden moeten inspannen om het internationale culturele verkeer te intensiveren.

In Krakau werd besloten in 2000 in Canada te congresseren. Een voorstel voor een conferentie over sociale cohesie en cultuur, opgesteld door Sharon Jeanotte, hoofd van de afdeling Onderzoek van het Canadese ministerie van Cultuur, werd in Parijs besproken. Besloten werd het voorstel te accepteren en op zoek te gaan naar Europese deskundigen op het desbetreffende gebied die de dialoog zouden kunnen aangaan met hun Canadese collega's. Tijd en plaats zijn inmiddels vastgesteld: Edmonton, eind mei.

Door een incidentele subsidie voor het jaar 2000 van het ministerie van OCenW werd het mogelijk het secretariaat van Circle voor het eerst in zijn geschiedenis te bemensen met een speciaal voor Circle werkende functionaris. Deze zou zich moeten bezighouden met de voorbereiding van bijeenkomsten en conferenties, met ledenadministratie, organisatorische kwesties, subsidies en overheden en de website — en dat alles op een professioneel niveau. Een aankondiging van de mogelijkheid iemand aan te stellen werd gedaan in Parijs en leverde naderhand het aanbod op van Diane Dodd die deze taak op zich wilde nemen. Zij besloot om die reden haar penningmeesterschap neer te leggen, zodat Circle aan het einde van het jaar op zoek ging naar mogelijke opvolgers.

Resources for Cultural Policy in Europe (Recap)

Recap is een samenwerkingsverband van Europese documentatiecentra op het gebied van cultuurbeleid. Doel van de samenwerking is: uitwisseling van informatie en documentatie; bevordering van samenwerking tussen vooraanstaande documentatiecentra in een aantal Europese landen; ontwikkeling van kennis over ontsluitingssystemen voor documentatie en het toegankelijk maken van documentatie voor een geïnteresseerd publiek. Het project is in 1998 van start gegaan, en in 1999 verder ontwikkeld. Nieuwe partners sloten zich aan, en de banden met bestaande partners werden verder uitgebouwd.

Cathy Brickwood, projectleider van Recap, is op bezoek geweest bij Artlab (nu Fondazione Fitzcarraldo) in Turijn. In juni is een boek uitgebracht om het project toe te lichten aan potentiële partners. Later dat jaar is de website van Recap (www.recap.nl) officieel gelanceerd, met een publieke presentatie in de Voordrachtzaal van de Boekmanstichting. In het voorjaar verscheen een boekje over het project (kijk ook bij Publicaties).

Cultural Research In Europe (CRIE)

CRIE is een internationaal netwerk van onderzoekers, opgezet door de Boekmanstichting in 1995. In 1999 werd CRIE bij de homepage van Recap ondergebracht (www.recap.nl). CRIE biedt een overzicht van lopend en recent

afgesloten onderzoek op het gebied van kunst- en cultuurbeleid in Europa. Sinds 1 december 1999 is Diane Dodd verantwoordelijk voor dit project.

Compendium cultural policies

Op verzoek van EricArts leverde de Boekmanstichting een bijdrage aan *Cultural policies: a compendium of basic facts and trends*, een project dat in opdracht van de Council of Europe werd uitgevoerd door EricArts. Nederland is een van de veertien landen die op internet (www.culturalpolicies.net) een profiel van het nationale cultuurbeleid presenteren. Over drie jaar zal de site zijn uitgebreid tot zevenenveertig landenpresentaties. De tekst voor het compendium is geschreven door Susan Duwêl en Fianne E.M. Konings en geredigeerd door Niki van der Wielen.

Internationale functies

Truus Gubbels was lid van de International Sociological Association; zij volgde de activiteiten van Research Committee 37, dat zich bezighoudt met de sociologie van kunst en cultuur.

Ineke van Hamersveld is lid van EricArts, European Institute for Comparative Policy and the Arts. In die hoedanigheid was zij betrokken bij het project Women in Arts and Media Professions, een Europees vergelijkend onderzoek dat is gefinancierd door de Europese Commissie en het Duitse federale ministerie voor Vrouwenzaken. Het doel van dit onderzoek was materiaal te verzamelen en uit te wisselen over vrouwen in kunsten- en mediaberoepen, de Europese samenwerking tussen diverse organisaties, netwerken en initiatieven van experts te verstevigen, voorbeelden van *good practices* uit te werken en op beleidsniveau aandacht te vragen voor gelijke kansen voor vrouwen. Op de slotbijeenkomst in Hamburg hield Ineke van Hamersveld een lezing over de positie van Nederlandse vrouwen in de kunsten; zij nam tevens deel aan een forum over dit onderwerp.

Op verzoek van EricArts heeft Ineke van Hamersveld de Nederlandse bijdrage aan het *Handbook of Cultural Affairs* geheel herzien. Het handboek bevat informatie over de belangrijkste overheidsafdelingen en -organen, over instellingen en fondsen, geordend naar culturele sector. Alle landen die zijn aangesloten bij de Raad van Europa, van Albanië tot Oekraïne, leveren een dergelijk landenoverzicht. EricArts coördineert de werkzaamheden en voert de redactie, op verzoek van Circle. Het boek verschijnt in de eerste maanden van 2000. Wendie Shaffer van Shaffer's English verzorgde de vertaling in het Engels.

Cas Smithuijsen was secretaris-generaal van Circle, het Europese verband van onderzoeks- en documentatiecentra op het terrein van cultuur.

Boekmanstudies

Kunst en handicap

In maart verscheen *Kunst en handicap in Nederland: de positie van kunstenaars met een lichamelijke of verstandelijke handicap*. Linus Hesselink en Petra Jorissen namen de beschikbare literatuur door en interviewden kunstenaars en kunststudenten met een lichamelijke en verstandelijke handicap over de dagelijkse beroepspraktijk en de belemmeringen die ze daarbij ondervinden. De toegankelijkheid van de kunstvakopleidingen en het beleid en de belangenorganisaties werden in beeld gebracht. Een baanbrekende studie. Het is het eerste Nederlandstalige boek dat gaat over kunst in relatie tot handicap. Veel literatuur over mensen met een handicap gaat over fysieke toegankelijkheid, mobiliteit, werk of sport.

Het boek, dat is gedrukt in een grotere letter dan gebruikelijk, bevat foto's (in kleur en zwart-wit) van werk van gehandicapte kunstenaars uit verschillende kunstdisciplines. De tekst werd door de Nederlandse Luister- en Braillebibliotheek in Den Haag uitgegeven in een gebrailleerde uitgave en in een uitgave op geluidsdiskette.

De uitgave van dit onderzoek van Linus Hesselink en Petra Jorissen is mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van het VSB Fonds. *Kunst en handicap in Nederland*, dat is geproduceerd door Sanne Hoogervorst, is op 3 maart gepresenteerd in de Singelkerk (kerk van de Doopsgezinde Gemeente Amsterdam) tijdens *Boekmandebat XII* over kunst en handicap. Linus Hesselink overhandigde de eerste exemplaren van *Kunst en handicap in Nederland* aan Willem de Nijs Bik, bestuurslid van Very Special Arts Nederland, en aan Max Timmerman, consulent Art & Handicap en bestuurslid van Very Special Arts Nederland. De Nijs Bik en Timmermans brachten het onderzoeksthema onder de aandacht van de stichting Boekmanstudies.

Het boek is in de pers goed ontvangen. De landelijke pers liet zich niet onbetuigd. Op de dag van de presentatie verscheen onder de kop 'Gehandicapte kunstenaar heeft geen gelijke kansen' een — geïllustreerd — artikel in het dagblad *Trouw*. Petra Jorissen was voorts te horen in verschillende programma's op Radio 5 en te zien op AT5.

Passie of professie

Op 9 april 1999 promoveerde Truus Gubbels bij prof.dr. Bram Kempers, hoogleraar kunstsociologie aan de Universiteit van Amsterdam op de studie *Passie of professie: galleries en kunsthandel in Nederland*. Het boek werd uitgegeven door de Uniepers in Abcoude samen met de Stichting Artimo te Breda en de stichting Boekmanstudies.

Passie of professie is de neerslag van een onderzoek naar het stelsel van galeries voor hedendaagse kunst in Nederland. Het onderzoek, mogelijk gemaakt door steun van Stichting Artimo te Breda, bevat een beschrijving van de ontwikkelingen in het galeriewezen in Nederland sinds de Tweede Wereldoorlog. Geïnterviewd werd welke galeries in een aantal te onderscheiden perioden (1945-1960, 1960-1970, 1970-1985 en 1985 tot 1995) actief waren. Op een aantal galeries die een belangrijke artistiek inhoudelijke functie vervulden, werd nader ingegaan. Doelstelling van het onderzoek was antwoord te geven op vragen als: welke kunstenaars, stromingen en stijlen kwamen aan bod en welke niet? Hoe was de verhouding tussen de galeriewereld en de musea en andere bemiddelende instellingen als kunstuitlen en dergelijke? Welke veranderingen deden zich voor in de galeriewereld tegen de achtergrond van ontwikkelingen in overheidsbeleid en markt?

Handleiding publieksonderzoek voor podia en musea

Hoe kan een museum, theater of concertzaal meer en nieuw publiek werven? Hoe kunnen ze hun huidige publiek beter bedienen? Wat weerhoudt potentieel publiek van een bezoek? Deze en soortgelijke vragen worden veel gesteld binnen culturele instellingen, die tegelijkertijd steeds meer worden aangesproken op het bereik van hun activiteiten. Publieksonderzoek is een goed middel om de antwoorden op soortgelijke vragen te vinden. Die antwoorden vormen tevens een solide basis voor het algemene marketingbeleid van een culturele instelling. In 1994 bracht de stichting Boekmanstudies daarom de *Handleiding publieksonderzoek culturele instellingen* uit, geschreven door prof.dr. Harry Ganzeboom en drs. Letty Ranshuysen. De eerste editie van de handleiding raakte echter uitverkocht. Bovendien bleek er behoefte te zijn aan een uitgebreidere handleiding, met nog meer praktische aanwijzingen en theoretische inzichten. In opdracht van de stichting Boekmanstudies schreef Letty Ranshuysen daarom de geheel herziene en uitgebreide *Handleiding publieksonderzoek voor podia en musea*. De redactie was in handen van Annemoon van Hemel. Sanne Hoogervorst verzorgde de productie. Uitgave was mede mogelijk dankzij financiële steun van de Nederlandse Museumvereniging en de Stichting Promotie Theater- en Concertbezoek.

Het eerste deel, 'Van onderzoeksprobleem naar beleidsaanbeveling', beschrijft de voorwaarden voor succesvol onderzoek en de mogelijke onderzoeksmethoden. In het tweede deel, 'Cultuurdeelname verklaren en beïnvloeden', worden de bestaande theorieën over cultuurdeelname gekoppeld aan suggesties voor publieksonderzoek en publieksbeleid. In deel drie, 'De uitvoering van het onderzoek', komt de uitvoering van het onderzoek uitvoerig aan bod. De opbouw van het boek volgt die van een uitgebreide standaardvragenlijst achterin het boek, die als uitgangspunt voor een zelf op te stellen publieksonderzoek dient. De

handleiding is voorzien van een leeswijzer, een index en acht bijlagen met praktische aanvullingen op de tekst.

Net als de eerste versie is deze handleiding niet zozeer bedoeld voor de professionele onderzoeker, maar vooral voor de minder of onervaren onderzoeker met bescheiden middelen, zoals men die vaak onder stagiairs en pr-medewerkers bij culturele instellingen aantreft. Daarnaast biedt het boek een schat aan informatie voor de ervaren publieksonderzoeker voor wie de cultuursector en cultuurdeelname nog onbekende terreinen zijn.

Cao's in de culturele sector

Collectief arbeidsvoorwaardenoverleg in de culturele sector is een vreemde eend in de bijt. Cao's lijken niet te passen bij de kunstsector, maar dat is aan het veranderen. Momenteel zijn er in de culturele sector dertien bedrijfstak-cao's en minimaal achttien ondernemings-cao's afgesloten. De econoom Berend Jan Langenberg, als universitair docent werkzaam bij de vakgroep Kunst- en Cultuurwetenschappen van de Erasmus Universiteit Rotterdam en eertijds lid van de werkgeversdelegatie bij de onderhandelingen in de toneelsector, onderzocht hoe en waardoor dat zo is gekomen. In *Collectief arbeidsvoorwaardenoverleg in de culturele sector: het ontstaan van een institutie* beschrijft Langenberg deze omslag bij de orkesten, het toneel, de dans en de musea.

Langenbergs manuscript is becommentarieerd door Ineke van Hamersveld en Cas Smithuijsen. De stichting Boekmanstudies is de uitgever van de geïllustreerde handelseditie van Langenbergs proefschrift. Sanne Hoogervorst was verantwoordelijk voor de productie. Deze uitgave is mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van Kunst en Cultuur Pensioenen uit Den Haag. De promotie was op vrijdag 19 november; op 11 februari 2000 organiseerde de Boekmanstichting over de bevindingen van Langenberg een *expertmeeting*.

Nieuwe partners in kunst

Over recente ontwikkelingen in de publiek-private samenwerking in de kunstensector was weinig bekend, vooral in het midden- en kleinbedrijf van de setcor. Dat was voor de stichting Kunst & Meer Waarde en de Boekmanstichting aanleiding daarover in gezamenlijkheid te publiceren. Met subsidie van het Prins Bernhard Cultuurfonds kon een boek worden gemaakt waarvan het leeuwendeel is verzorgd door Toon Möller en Hans Olink. Zij interviewden een aantal zakelijk leiders van kunstinstellingen en portretteerden het verloop van sponsorcontacten tussen deze instellingen en commerciële bedrijven. De acht gevalsbeschrijvingen die het boek bevat, schetsen een realistisch beeld van de mogelijkheden en beperkingen van kunstsporing en publiek-private samenwerking.

Het boek opent met een inleiding op het thema van publiek-private samenwerking in de kunstensector, geschreven door Wim Warmer, directeur van de stichting Kunst & Meer Waarde en Cas Smithuijsen, directeur van de Boekmanstichting. De inleiding besteedt aandacht aan drie aspecten: veranderingen in de wijze waarop het bestuur van kunstinstellingen zijn toezichhoudende taak invult, de veranderingen die zijn doorgevoerd in het management van kunstinstellingen en de opkomst van de gemengde financiering van de instellingen. De inleiding maakt duidelijk dat zij die aan het roer van kunstinstellingen staan veel zelfredzamer zijn dan een aantal jaren geleden, maar dat de verantwoordelijkheid die op hun schouders ligt ook navenant zwaarder is geworden.

Met als titel 'Overleven in de kunst' besluit het boek met een beschouwing over de achtergronden van de in de kunstensector opgekomen praktijk van publiek-private samenwerking en financiering. Peter Boorsma, hoogleraar Openbare Financiën aan de Universiteit Twente en Cas Smithuijsen, die beiden betrokken waren bij de internationale conferentie over de gevolgen van privatisering voor de georganiseerde cultuur, wijzen in hun essay op de traditie die Nederland al sinds het einde van de negentiende eeuw kent met betrekking tot gemengde financiering en het particulier initiatief. De auteurs wijzen erop dat het huidige kunstbestel moet opereren in een spanningsveld van privatisering en verstatelijking. Privatisering is een proces dat zich over de volle breedte van het openbaar bestuur voltrekt en derhalve niet stopt bij de kunst en cultuur. Verstatelijking van het kunstbestel doet zich paradoxaal genoeg tegelijkertijd voor. De kunstsubsidies zijn daardoor weliswaar grotendeels veiliggesteld, maar de voorwaarden waaronder zij worden verstrekt worden veelomvattender.

De Mondriaan Stichting, het Fonds voor de Podiumkunsten en de stichting Kunst & Meer Waarde stelden zich garant voor de afname van in totaal 400 exemplaren van *Nieuwe partners in kunst: publiek-private samenwerking in de kunstensector*.

Stads mecenaat en lokale overheid

De tekst van de Boekmanlezing 1999 die Jan Bank uitsprak op 6 juni, ter gelegenheid van de promotie van Emanuel Boekman op 6 juni 1939, is bewerkt tot een boekje (kijk ook bij Overige activiteiten). *Stads mecenaat en lokale overheid: honderd jaar private en publieke kunstbevordering in Amsterdam 1899-1999* is een uitgave van de stichting Boekmanstudies. Het boekje is als millenniumgeschenk meegestuurd met *Boekmancahier* 42. Ook de leden van het Amsterdamse gemeentebestuur ontvingen een exemplaar.

De tekst stond onder redactie van Ineke van Hamersveld; zij verzorgde tevens de beeldredactie.

De publicatie is mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van de gemeente Amsterdam en het Amsterdams Fonds voor de Kunst.

Publicaties in voorbereiding

Nederlandse cinema wereldwijd

Over de Nederlandse film verschijnen sombere berichten. Ten onrechte, leert de analyse van Bart Hofstede van de internationale positie van de Nederlandse film sinds 1945. In zijn dissertatie met de titel *In het wereldfilmstelsel* stelt hij dat de Nederlandse cinema een eigen plek heeft verworven in de mondiale, door Hollywood gedomineerde audiovisuele wereld. Bart Hofstede promoveerde op 21 januari 2000 op deze studie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Daags daarvoor verscheen de publiekseditie. Deze uitgave van de stichting Boekmanstudies is een grondig door Annemoon van Hemel bewerkte versie van het historisch-sociologische proefschrift. *Nederlandse cinema wereldwijd: de internationale positie van de Nederlandse film* is geproduceerd door Sanne Hoogervorst. De publicatie is financieel mogelijk gemaakt door een bijdrage van het Nederlands Fonds voor de Film.

De stand van zaken in de Nederlandse kunstkritiek

De *expertmeeting* 'De stand van zaken in de Nederlands kunstkritiek', die op 13 november 1998 werd gehouden kreeg in 1999 een vervolg. In samenwerking met het ministerie van OCenW is gewerkt aan de uitgave van een publicatie. Tijdens de *expertmeeting* wisselden vooraanstaande kunstcritici, beleidsambtenaren en wetenschappers met elkaar van gedachten over de vermeende crisis in de kunstkritiek aan de hand van een inleiding van prof.dr Ton Bevers, socioloog, verbonden aan de Erasmus Universiteit te Rotterdam en de repliek van drs. Tineke Reijnders, kunstcriticus en voorzitter van de Association Internationale des Critiques d'arts — Nederland. Het boekje verscheen in het voorjaar van 2000 met de titel *Beeldendekunstbeleid in Nederland: een stand van zaken*. Het wordt ingeleid door Maarten Asscher, directeur Kunsten van het ministerie van OCenW. Naast de bewerkte voordrachten van Bevers en Reijnders bevat het een verslag van de discussie door Gerbrich Voolstra en een epiloog van Ingrid Commandeur.

Culturele economie in de lage landen

Wat is de bijdrage van economen aan het kunstdebat? Hebben zij invloed op het kunstbeleid en het kunstmanagement in Nederland en Vlaanderen? Met deze vragen in het achterhoofd hield Frank van Puffelen, econoom en marketingdeskundige, Nederlandstalige publicaties van economen over kunst en kunstbeleid tegen het licht.

De kopij voor deze literatuurstudie is in 1999 becommentarieerd door de staf van de Boekmanstichting en door de collega-economen Hans Abbing, Mars Cramer en Berend Jan Langenberg. *Culturele economie in de lage landen* is verschenen in april 2000. Deze publicatie is mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van het Dick Meysfonds voor Kunst en Economie.

Subsidiëring van film, podiumkunsten en monumenten

In oktober 1999 voltooide Hans van Dulken een eerste versie van zijn literatuurstudie naar de ontwikkelingen in het subsidieregime voor de sectoren film, podiumkunsten en monumenten. De resultaten van de studie zullen in 2000 worden gepubliceerd en bediscussieerd in een serie *expertmeetings* met vertegenwoordigers van de drie genoemde terreinen.

Publicaties medewerkers Boekmanstichting

Cathy Brickwood

- (redactie met Sanne Hoogervorst en Cas Smithuijsen) *Recap: Resources for Cultural Policy in Europe*. Amsterdam: Boekman Foundation, 1999.
- 'Cultural Policy and Employment in the "Information Society": a critical review of recent resources on culture industries, culture policy, employment and new media'. In: *Recap: Resources for Cultural Policy in Europe*. Amsterdam: Boekman Foundation, 43-60.
- 'Engeland: de zegeningen van de National Lottery'. In: *de Helling, tijdschrift voor linkse politiek*, jrg. 12, nr. 4, winter, 19.

Hans van Dulken

- (redactie en intro) 'Kunstbeleid bij de burens'. In: *de Helling, tijdschrift voor linkse politiek*, jrg. 12, nr. 4, winter, 18.

Truus Gubbels

- *Passie of professie: galleries en kunsthandel in Nederland* (proefschrift Universiteit van Amsterdam, april 1999). Abcoude: Uniepers, in samenwerking met de Stichting Artimo en de stichting Boekmanstudies.
- 'Frankrijk: de erfenis van Jack Lang'. In: *de Helling, tijdschrift voor linkse politiek*, jrg. 12, nr. 4, winter, 21.

Ineke van Hamersveld

- 'Gemengde geluiden: allochtone jongeren en multiculturele radio'. Naar aanleiding van Radio Nu, NPS-symposium over een nieuwe multiculturele radiozender, op 4 maart 1999, in Paradiso te Amsterdam. In: *Boekmancahier*, jrg. 11, nr. 40, 165-170.
- (redactie) J. Bank *Stads mecenaat en lokale overheid: honderd jaar private en publieke kunstbevordering in Amsterdam 1899-1999*. Amsterdam: Boekmanstudies.
- 'Vlaanderen: verzuiling'. In: *De Helling, tijdschrift voor linkse politiek*, jrg. 12, nr. 4, winter, 21.

Annemoon van Hemel

- (redactie) L. Ranshuysen. *Handleiding publieksonderzoek voor podia en musea*. Amsterdam: Boekmanstudies.
- (redactie) *Nieuwe partners in kunst: publiek-private samenwerking in de kunstensector*. Amsterdam: Boekmanstudies/Kunst & Meer Waarde.

Sanne Hoogervorst

- (redactie met Cathy Brickwood en Cas Smithuijsen) *Recap: Resources for Cultural Policy in Europe*. Amsterdam: Boekman Foundation, 1999.
- 'Stads theater: verslag van "De dag van de artistieke ondernemer"',

georganiseerd door de Werkgroep Kassies in De Balie te Amsterdam op 25 januari 1999'. In: *Boekmancahier*, jrg. 11, nr. 40, juni, 172-176.

Cas Smithuijsen

- 'Ennustamattoman ohjaaminen. Alankamaiden taidejärjestelmässä ja taidepolitiikassa' [vertaling in het Fins van: 'De regie van het onvoorspelbare: kunstbestel- en beleid 1945-2030' (eerder verschenen in Q. van den Hoogen, R. Bos en I. Nutma (redactie) (1998) *State of the Art: 15 jaar denken over kunst en kunstbeleid*. Groningen: Passage, 11-21]. In: *Arsis*, [Fins blad voor cultuurpolitiek], 1998, nr. 4 (verschenen januari 1999).
- 'De verwetenschappelijking van het kunstbeleid'. In: H. Abbing et al. *Kunst onderzocht*, Hilversum: Intomart, 37-42.
- 'Het podium als schavot: een sociologische blik op plankenkoorts bij beroepspianisten'. In: *Amsterdams Sociologisch Tijdschrift*, jrg. 26, nr. 1, februari, 1-21.
- (redactie met Cathy Brickwood en Sanne Hoogervorst) *Recap: Resources for Cultural Policy in Europe*. Amsterdam: Boekman Foundation, 1999.
- 'The Need for a European Liaison for Cultural Policy Resources' In: *Recap: Resources for Cultural Policy in Europe*. Amsterdam: Boekman Foundation, 13-19
- (met Wim Warmer) 'Publiek-private samenwerking in de kunstensector: een inleiding'. In: *Nieuwe partners in kunst: publiek-private samenwerking in de kunstensector*. Amsterdam: Boekmanstudies/Kunst & Meer Waarde, 9-17.
- (samen met Peter Boorsma) 'Overleven in de kunst: een slotbeschouwing bij de praktijkgevallen'. In: *Nieuwe partners in kunst: publiek-private samenwerking in de kunstensector*. Amsterdam: Boekmanstudies/Kunst & Meer Waarde, 72-80.
- 'Circle, social cohesion, cultural policy, third sector, third millennium. Message from Circle's Secretary-General'. In: *Circular: Research and Documentation on Cultural Policies*, Nr. 11, December, 32.
- 'Nordrhein-Westfalen: overheid op afstand'. In: *de Helling, tijdschrift voor linkse politiek*, jrg. 12, nr. 4, winter, 19.

Stage-, onderzoeks- en scriptiebegeleiding

Hans van Dulken

- begeleidde Rob Tas en Stephanie Stakenborg, studenten bedrijfskunde aan de Rijksuniversiteit Groningen, bij hun stage en scriptie over de bijdrage van consultancy-onderzoek aan beleidsvorming op het terrein van de film en monumentenzorg;
- begeleidde Floortje Tiessing, studente theaterwetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam, bij haar scriptie over de positie van de podia in het toneelbestel.

Ineke van Hamersveld

- begeleidde Marcel van den Haak, student sociologie aan de Universiteit van Amsterdam. Hij deed kwalitatief onderzoek naar het nieuwe schoolvak Culturele en Kunstzinnige Vorming 1 (CVK1), met ingang van het studiejaar 1999-2000 een verplicht vak voor alle havo- en vwo-scholieren in de tweede fase. Centraal in het onderzoek stond de vraag welke vormen van cultuur binnen het vak CKV1 vallen. De culturele activiteiten dienen namelijk 'van algemeen erkende kwaliteit' te zijn. Het resultaat is onder de titel 'Op school mag alles: het kwaliteitsoordeel bij het nieuwe schoolvak CKV1' verschenen in het themadeel van het *Boekmancahier* 41 (257-268) over vernieuwende vormen van cultuurspreiding.

Sanne Hoogervorst

- begeleidde, samen met Ineke van Hamersveld en Frank van Puffelen, Margriet van Dijk, studente Beleid, Communicatie & Organisatie aan de Vrije Universiteit. Zij deed onderzoek naar de wensen naar en behoefte aan vakbladen over kunst en cultuur. In de *Boekmancahier*-redactie presenteerde zij haar onderzoeksresultaten.

Cas Smithuijsen

- begeleidde Korneel Bouman, student muziekwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam, ten behoeve van zijn leeronderzoek naar acceptatie van hedendaagse muziek;
- begeleidde Alexander Luijendijk en Richard Moelker, studenten muziekwetenschap aan de Universiteit Utrecht, bij hun afstudeerscriptie over de 7-procentsregeling Nederlandse muziek.

Overige activiteiten medewerkers

Hans van Dulken

- ontving op 15 maart Mike Mulvany, wethouder van cultuur te Toronto;
- gaf op 18 maart een gastcollege voor studenten Culturele Studies van de Universiteit van Amsterdam;
- ontving op 19 november Peter Möller, directeur van het Hongaars Theaterinstituut in Boedapest;
- zat op vrijdag 17 december namens de Boekmanstichting in het forum 'Kunst en ouderen', georganiseerd door de Ouderenraad in Rialto te Amsterdam.

Truus Gubbels

- hield op 11 februari een gastcollege bij prof.dr. Bram Kempers aan de Faculteit der Geesteswetenschappen van de Universiteit van Amsterdam over galleries en andere distributeurs in de beeldende kunstwereld;
- was voorzitter van de Stichting Nationaal Galerieweekend;
- was lid van een commissie die voor het Fonds voor Beeldende Kunsten, Vormgeving en Bouwkunst de erkenning van startende beeldende kunstenaars beoordeelde ten behoeve van een onderzoek van het Instituut voor Arbeidsvraagstukken in Tilburg naar de effecten van startstipendia voor kunstenaars;
- hield op 28 juni een lezing over haar proefschrift *Passie of professie* voor de Nieuwe Brabantse Kunststichting te Breda;
- hield een lezing over haar studie naar galleries tijdens de ledenvergadering van de Nederlandse Vereniging van Galeriehouders op 21 juni;
- hield op 6 oktober een lezing over haar proefschrift voor studenten van de Hogeschool voor de Kunsten in Arnhem;
- hield op 4 oktober een lezing over haar dissertatie voor de Sociëteit voor Culturele Samenwerking in Den Haag.

Ineke van Hamersveld

- werd geïnterviewd door Stichting Axis over (de afwezigheid van) het genderperspectief in het Nederlandse kunstbeleid en participeerde in een *expertmeeting* over dit onderwerp, eveneens georganiseerd door Stichting Axis.

Frank van Puffelen

- schreef (samen met Tom Poot) en presenteerde een paper over de meting van inkomens van beeldend kunstenaars via een periodiek panelonderzoek voor het internationale symposium *The artists' career development and artists' labour markets, support and policies for artists*, dat van 28-30 mei in Tokio werd gehouden.

Cas Smithuijsen

- was lid van de begeleidingscommissie onderzoek provinciaal kunstbeleid in Gelderland (voorjaar en zomer);
- was lid van de werkconferentie *nrw.nl* over de vergelijking van het cultuurbeleid in de Duitse deelstaat Nordrhein-Westfalen en Nederland;
- adviseerde de commissie internationale zaken van de Raad voor Cultuur;
- hield op 16 april een toespraak ter gelegenheid van het afscheid van Piet van Montfort bij Intomart;
- was inleider bij het PvdA-debat over *Cultuur, eenheid in verscheidenheid* in de Posthoorn in Amsterdam op 7 januari;
- verzorgde op 19 april een college voor studenten Kunstbeleid en Kunstmanagement aan de Rijksuniversiteit Groningen;
- was in juni rapporteur tijdens het Circle-congres *Cultural Diplomacy* in Krakau;
- hield op 29-30 november een inleiding over het afstoten van (delen) van museumcollecties tijdens het congres *Grenzen aan de groei*, georganiseerd door het Instituut Collectie Nederland;
- woonde als lid de vergadering van de *advisory board* Fondazione Fitzcarraldo bij;
- was lid van de SICA-werkgroep stroomlijning informatie internationale culturele uitwisseling;
- leverde op 6 juni een bijdrage aan de Boekmanlezing 1999 (inleiding Guus Janssen).

Publicaties Boekmanstichting en stichting Boekmanstudies 1990-1999

Periodieken

Boekmancahier

Vanaf 1989 geeft de Boekmanstichting een tijdschrift uit: het *Boekmancahier: kwartaalschrift voor kunst, onderzoek en beleid*. Het *Boekmancahier*, een Nederlands-Vlaams forum, verschijnt driemaandelijks en is bestemd voor beleidsadviseurs, onderzoekers, journalisten, studenten, docenten en allen die zijn geïnteresseerd in cultuur- en kunstbeleid. Het tijdschrift brengt wetenschap, openbaar bestuur en de diverse culturele sectoren met elkaar in contact. De bijdragen zijn zo geschreven en geredigeerd dat ze toegankelijk zijn voor zowel onderzoekers, studenten en beleidsmakers als medewerkers van culturele instellingen.

ISSN 0925-0239; prijs jaarabonnement: f 110,-/ BEF 2050 (instellingen); f 80,-/ BEF 1500 (particulieren); f 55,-/ BEF 1050 (studenten, aio's en oio's); f 19,50/ BEF 370 (losse nummers)

Kunstprijzen in Nederland

De Boekmanstichting inventariseert de Nederlandse kunst- en cultuurprijzen.

Kunstprijzen in Nederland, 1999, diskette. (samenst. E. van Orsouw; red. A. Nuchelmans)

prijs f 50,- (incl. verzendkosten)

Aanwinstendisk

De bibliotheek van de Boekmanstichting presenteert alle nieuw verworven titels in een geannoteerde *Aanwinstendisk*. De diskette wordt driemaandelijks uitgegeven en bevat ruim vijfhonderd titels over kunst, cultuur, beleid en wetenschap. De database is ook op internet te raadplegen en te downloaden.

Een abonnement per post kost 20 gulden per jaar; abonnees van het *Boekmancahier* betalen f 10,- per jaar. Een los exemplaar kost f 5,-

Overige uitgaven

1999

Kunst en handicap in Nederland: de positie van kunstenaars met een lichamelijke of verstandelijke handicap, Boekmanstudies, 1999.

104 + 36 geïll. blz. (L. Hesselink en P. Jorissen)

ISBN 90-6650-055-7; prijs f 30,- (incl. 6% btw)

RECAP Resources for Cultural Policy in Europe, Boekmanstichting, 1999. 88 pp. (eds C. Brickwood, S. Hoogervorst and C. Smithuijsen)

The need for a European Liaison for Cultural Policy Resources (C. Smithuijsen);

Cultural Policy and Employment in the 'Information Society': a critical review of recent resources on culture industries, cultural policy, employment and new media (C. Brickwood); The Global Cultural Debate (H. Mommaas)
ISBN 90-6650-056-5 (uitverkocht)

Handleiding publieksonderzoek voor podia en musea, Boekmanstudies, 1999. 264 blz. (L. Ranshuysen)
ISBN 90-6650-058-1; prijs f 25,-; bij afname van 20 of meer exemplaren: f 20,- (incl. 6% btw)

Collectief arbeidsvoorwaardenoverleg in de culturele sector: het ontstaan van een institutie, Boekmanstudies, 1999. 192 blz. (B. J. Langenberg)
ISBN 90-6650-057-3; prijs f 39,90 (incl. 6% btw)

Nieuwe partners in kunst: publiek-private samenwerking in de kunstensector, Boekmanstudies/Kunst & Meer Waarde, 1999. 88 blz.
Publiek-private samenwerking in de kunstensector: een inleiding (W. Warmer en C. Smithuijsen); Acht initiatieven (H. Olink en T. Möller); Overleven in de kunst: een slotbeschouwing bij de praktijkgevallen (C. Smithuijsen en P.B. Boorsma)
ISBN 90-6650-059-X; prijs f 29,90 (incl. 6% btw)

Planning Cultural Tourism in Europe: a Presentation of Theories and Cases, Boekman Foundation/ Ministry of Education, Culture and Science, 1999. 144 pp. (eds D. Dodd and A. van Hemel)
European Cultural Tourism: Patterns and Prospects (G. Richards); Cultural Tourism as Creative Border Crossing (H. Mommaas); Cultural Heritage Tourism in Norway (S. Myrvoll); Barcelona, the Making of a Cultural City (D. Dodd); The Province of Utrecht, Historic Heart of Holland (M. Huibers); The Relationship between Cultural Resources and Tourism Policies for Cities and Regions (F. Bianchini); Bonn, an Example for Regional Co-operation in the Field of Culture and Tourism (H-H. Schild); Identity Factory Southeast: towards a Flexible Cultural Leisure Infrastructure (G. Rooijackers); The West Frisian Ring Dyke Project (H. Meelissen); Planning of Cultural Tourism: Opportunities and Constraints
ISBN 90-6650-060-3; prijs f 34,90

Stads mecenaat en lokale overheid: honderd jaar private en publieke kunstbevordering in Amsterdam 1899-1999, Boekmanstudies, 1999. 64 blz. (J. Bank)
ISBN 90-6650-062-X; prijs f 20,- (incl. 6% btw)

1998

Marketing van theater en andere kunsten: vergroting van publieksdeelname in theorie en praktijk, Boekmanstudies, 1998. 154 blz. (M. Boorsma; red. L. Hesselink)

ISBN 90-6650-052-2; prijs f 37,50 (incl. 6% btw)

Vernielde beelden: controversen over kunst in de openbare ruimte,

Boekmanstudies, 1998. 86 blz. (Chr. van 't Hof)

ISBN 90-6650-053-0; prijs f 20,- (incl. 6% btw)

Nieuwe Nederlanders en musea, Boekmanstudies/Mondriaan Stichting, 1998. 128 blz. (red. I. van Hamersveld)

Nieuwe Nederlanders en musea (R. Lavrijssen); Migratiegeschiedenis en musea (J. Lucassen); 'Ik heb mijn eigen smaak en mijn eigen cultuur': cultuurdeelname van allochtone en autochtone jongeren (F. van Wel); Culturele pluriformiteit in musea (M. Hermes); Van witte kubus naar veelkleurig museum (E. van der Plas); De wereld in het Amsterdams Historisch Museum (M-Th. Konsten); Geen doelgroep te ver: Nieuwe Nederlanders in het Rijksmuseum voor Volkenkunde (A. van der Sande); Investeren in team, talent en toekomst (H. Reedijk)

ISBN 90-6650-051-4; prijs f 22,50 (incl. 6% btw)

Visies op beleid en markt: overheidsbeleid en de particuliere markt voor beeldende kunst, Boekmanstudies/Mondriaan Stichting, 1998. 79 blz. (red. T. Gubbels en G. Voolstra)

Over Firestone en cabriolets (M. Daamen); Sturen, stimuleren of volgen?: beeldende-kunstbeleid en particuliere markt voor beeldende kunst (T. Gubbels en G. Voolstra); De symbiotische verhouding tussen overheid en beeldende-kunstmarkt (H. Abbing); Meningen over de markt (G. Voolstra); Inspiratie of irritatie?: ergeis als stimulans in een elanloos beeldende-kunstbeleid (R. de Leeuw); De verzamelaar als avonturier: de visie van een collectioneur op de relatie tussen overheid en particuliere markt (P. Sanders); De rol van de overheid binnen een bedrijfscollectie (H. Alberdingk Thijm); De kunst buiten Kokanje (L. Tegenbosch); Epiloog: het kunstbestel als multifunctionele ruimte (C. Smithuijsen)

ISBN 90-6650-054-9; prijs f 15,- (incl. 6% btw)

Privatization and Culture: Experiences in the Arts, Heritage and Cultural Industries in Europe, Kluwer Academic Publishers, 1998. 223 pp.

(eds P. B. Boorsma, A. van Hemel and N. van der Wielen) (Circle Publications; 10)

Focusing the cultural political debate in Europe (P.B. Boorsma, A. van Hemel, N. van der Wielen); Foreword (C. Bodo, Th.H. Adams, V. Boltho); Privatizing the muse 'and all that jazz' (P.B. Boorsma); Rethinking the state's role:

privatization, economics and cultural policy (D. Throsby); Beyond privatization: the hybridization of museums and the built heritage (J. Mark Schuster); De-monopolizing culture: privatization and culture in 23 European countries (C. Smithuijsen); The contradictions of *désétatisation*: museums in France (F. Benhamou); Traditional policy tools and new incentives: built heritage in Greece (E. Karpodini-Dimitriadi); The shotgun wedding of opera and industry: opera houses in Italy (U. Bacchella); Who laughs last...: film and broadcasting in Hungary (M. Gálik); Unbinding books: publishing in the Czech Republic (J. Šmjkalová); The conflicts between profits and politics: cultural industries in Europe (K. Razlogov); Unlike airlines and phone companies: performing arts in Europe (D. Klaic); Mixed economy and culture: Britain's experience (S. Creigh-Tyte); Conclusions (P.B. Boorsma, A. van Hemel, N. van der Wielen)
 ISBN 0-7923-8409-1; prijs f 185,-/ f 85,- (p)
 (uitsluitend via de boekhandel te koop)

1997

Rechtwijzer voor theater, Sdu Uitgevers, 1997. 144 blz. (red. L. Hesselink)
 Overleven in zeven akten (L. Zonneveld); De verstatelijking van het toneel (H.O. van den Berg); Dansers moeten vliegen (K. Brummel); De rechtspositie van de theaterwerknemer (F. Grapperhaus); Lessenaarverlichting: een theatraal kernvraagstuk? (R. Hertling); Het Gelijk van de Goudvis: over de stichting, de vereniging en andere rechtspersonen (M. Koedooder); Achter de doeklijn (H. Niewenhuis); Auteursrecht en naburige rechten (E. van Haaren); Judith Herzberg maakt speelgoed (L. Hesselink); De podiumkunstenaar en sociale zekerheid (J. Janse); Aan de hand van de zakelijk vertegenwoordiger (K. Brummel)
 ISBN 90-12-08376-1; prijs f 45,-

Het luisterpeloton: twee generaties concertgangers vergeleken aan de hand van onderzoek naar Utrechtse abonnementhouders in 1961 en 1993,
 Boekmanstudies, 1997. 158 blz. (C. Smithuijsen)
 ISBN 90-6055-050-6; prijs f 30,- (incl. 6% btw)

Privatization/Désétatisation and culture: limitations or opportunities for cultural development in Europe?: conference reader for the Circle Round Table, 11-14 June, 1997, Boekman Foundation/Twente University, 1997. 174 pp.
 (eds A. van Hemel and N. van der Wielen)
 Part 1: introduction and literature on privatization/désétatisation; part 2: programme and contributions; part 3: country reports: answers to a questionnaire from 23 European countries; with an introd. by C. Smithuijsen

Beeldrechtwijzer: auteursrecht op beeldende kunst en vormgeving, Sdu Uitgevers, 1997. 126 blz. (red. L. Hesselink)

Werk, maker en rechthebbende; exploitatierechten; integriteitsrechten, rechten van anderen; contracteren, overdragen en erven; veelvoorkomende contracten; belangen behartigen en procederen. Met bijdragen van negentien verschillende auteurs.

ISBN 90-12-08509-8; prijs f 39,90

Kunstprijzen in Nederland, Boekmanstichting, 1997. diskette

(samenst. E. van Orsouw; red. A. Nuchelmans)

Database met 555 kunst- en cultuurprijzen

prijs f 50,- (incl. verzendkosten)

1996

Trading culture: Gatt, European cultural policies and the transatlantic market, Boekman Foundation, 1996. 192 pp. (eds A. van Hemel, H. Mommaas and C. Smithuijsen)

The politics of culture and world trade (H. Mommaas); Gatt and culture: a view from France (M. Palmer); Economic aspects of cultural exchange (A. Klamer); Resistance and transformation: Europe's response to American mass culture (R. Pells); Displacing culture: transnational culture, regional elites, and the challenge to national cinema (W. Uricchio); The complex debate on audiovisual policy (A. van Hemel); Should we worry about America? (P. Schlesinger); Transatlantic tv flow: another look at cultural cost-accounting (D. McQuail); World trade and the restructuring of German television (P. Ludes); Advertising: the commodification of American icons (R. Kroes); Intra- and international identities in American popular music (P. Maultsby); Does music cross boundaries? (S. Frith); Museum culture and the threat to national identity in the age of the Gatt (V. Zolberg); The outlines of a transatlantic cultural system (C. Smithuijsen); The treaties: General Agreements on Tariffs and Trade (A. van Hemel)

ISBN 90-6650-046-8; prijs f 30,-

Jan Kassies 1920-1995: tussen politiek en cultuur, Boekmanstudies, 1996. 148 blz. (samenst. en red.: F. van den Burg en H. van Dulken)

De onvermijdelijke Jan Kassies, een levensbericht (F. van den Burg); Omroep en kunst, over de culturele taak van radio en televisie (W. Knulst); Een boom om aan te schudden en een huis om in te werken, over ontwikkelingen in het Amsterdamse theateronderwijs (L. Zonneveld); Een oom met geld, over een geschiedenis van het Instituut voor Theateronderzoek (L. Verpaalen); Notities over cultuurbeleid, over cultuurspreiding en kunsteducatie in de jaren negentig

(T. Bevers); De ware volksvertegenwoordiging, over de hindermacht van de Eerste Kamer (J. van den Berg); Het behoud van het goede met aandacht voor vernieuwing, over de geschiedenis van het Bedrijfsfonds voor de Pers (J. Hemels); De meeste mensen kunnen meer, over cultuurpolitiek en de sociaal-democratie (P. Kalma); Cultuurzelfbestuur, over waarden en doelen in het kunstbeleid (C. Smithuijsen)
ISBN 90-6650-047-6; prijs f 27,50 (incl. 6% btw)

Een kwart eeuw kinderen in Nederland: publieksverkenning in opdracht van theatergroep Wederzijds, Boekmanstudies, 1996. 80 blz. (M. de Waal)
ISBN 90-6650-0048-4
(uitverkocht)

Cultural Research In Europe 1996, Boekman Foundation/Circle, 1996. Part 1, book, 227 pp., Part 2, diskette. (eds I. van Hamersveld and N. van der Wielen)
ISBN 90-6650-049-2; prijs f 39,-

1995

Stilstaande beelden: ondergang en opkomst van de fotografie, Boekmanstichting/Van Gennep, 1995. 231 blz. (onder red. van H. van Dulken, F. van den Burg, F. Bool, B. van Heerikhuizen, J. Kassies, W. Oosterbaan Martinus en B. Stigter) (*Jaarboek kunst en beleid* 7)
De fotocollectie 'Nederland': meer geluk dan wijsheid (M. Boom); Voltooid; de moeizame geschiedenis van het Nederlands Foto Instituut (E. Marsman); Dilemma's van fotografen: professionalisering en autonomie (B. Hofstede); De buik van Popov en de Bush van Molle: ontwikkelingen in de journalistieke fotografie (A. Ribbens); Van matglas tot netvlies (P. Mertz); De blijde onthoofding: de passies van een portretfotograaf (P. Mechanicus); Illegale fotografie 1940-1945: realiteit, mise-en-scène of reconstructie (F. Bool); Fotografie en werkelijkheid: fotoboeken over de dekolonisatie van Indië (L. Zweers); Het bedrijfsfotoboek: 'een artistiek relatiegeschenk, meer dan een souvenir alleen' (M. Thijsen); De amateurs en de regels van de kunst: discussies over amateurfotografie tussen 1945 en 1975 (W. Oosterbaan Martinus); De kunst van het beschrijven voorbij: ontwikkelingen in de documentaire fotografie (F. Gierstberg); Foto's als grondstof: de onontkoombare digitalisering van de fotografie (W. Oosterbaan Martinus); Kroniek foto-auteursrecht (R. Vecht); Een leven lang op de loer liggen (H. Aarsman)
ISBN 90-5515-056-8; prijs f 49,50

De kunstmatige kloof: een empirisch-theoretisch onderzoek naar het bestaan van een duale structuur van het podiumkunstenveld in Nederland, Boekmanstudies, 1995. 73 blz. (M. van der Blij)
ISBN 90-6650-044-1; prijs f 15,- (incl. 6% btw)

Verzamelstaat: het collectiebeleid van Nederlandse musea voor moderne kunst, Boekmanstudies, 1995. 61 blz. (red. I. van Hamersveld)
ISBN 90-6650-045-X; prijs f 15,- (incl. 6% btw)

1994

Handleiding publieksonderzoek culturele instellingen, Boekmanstudies, 1994. 110 blz. (H. Ganzeboom en L. Ranshuysen)
ISBN 90-6650-040-9 (uitverkocht)

De Matinee op de vrije zaterdag 1961-1993, Boekmanstudies, 1994. 135 blz. (M. van der Meer en H. Nottrot)
ISBN 90-6650-041-7; prijs f 30,- (incl. 6% btw)

Internationalisering van de Nederlandse kunst en cultuur: literatuurlijst, Boekmanstudies, 1994. 138 blz. (I. van den Berg en Y. Kleekamp)
ISBN 90-6650-042-5; prijs f 20,- (incl. 6% btw)

Danswerkplaatsen, een nieuw profiel: onderzoeksrapport inzake de functie en plaats van danswerkplaatsen in het vrije dansveld, Boekmanstudies, 1994, 78 blz. (Y. Zellerer)
ISBN 90-6650-043-3; prijs f 25,- (incl. 6% btw)

Gatt, the arts and cultural exchange between the United States and Europe: conference folder 20th and 21st of October, 1994, Boekman Foundation/Departments of Leisure Studies and Sociology, Tilburg University, 1994. 127 pp. (M. van Elteren, A. van Hemel, H. Mommaas)
(uitverkocht)

Rechtwijzer voor auteurs: contract, fiscus en beleid rond schrijven en vertalen, Sdu Uitgeverij Koninginnegracht, 1994. 248 blz. (red. L. Hesselink)
Auteursrecht van schrijvers, bewerkers en vertalers (N. van Lingen); De honderd hardnekkigste vragen over de literaire uitgeverij: een selectie (M. Asscher); Uitgavecontracten (P.B. Hugenholtz); Het boek in andere vormen: het boek op het toneel (E.J. Arkenbout); Het boek op televisie en in de bioscoop (C.P.A. Holierhoek); Het gesproken boek (C.G.A. van Wijk); Het boek op de elektronische snelweg, interview met Willem Velthoven, hoofdredacteur van *Mediamatic* (L. Hesselink); Leenrecht (H. Verdaasdonk); Het Nederlandse letterenbeleid (F. de Glas); Het Vlaamse letterenbeleid (M. Reynebeau); Rechtsbescherming in de letteren (L. Hesselink); Inkomsten en fiscus (C.P.A. Holierhoek); De georganiseerde auteur en zijn sociale positie (C.P.A. Holierhoek)
ISBN 90-12-08136-X; prijs f 39,90

1993

Art museums and the price of success: an international comparison: the United States, the United Kingdom and the Netherlands, with a contribution giving the German perspective: proceedings of the museum conference held at the Rijksmuseum Amsterdam on 10 and 11 December 1992 organized by the Boekman Foundation Amsterdam, 1993. 163 pp. (eds T. Gubbels and A. van Hemel)

Chronic crisis in a cultural institution (V.L. Zolberg); Citizens or consumers (J.N. Wood); The public interest in the art museum's public (J.M.D. Schuster); Giving people what they want (E. Hooper-Greenhill); Art museums and the price of democratization in post-Thatcher Britain (P. Jenkinson); Vision in action (J. Spalding); Whose museum is it, anyway? (F. Lubbers); What museums, what success? (P. van Mensch); The museum ambience (H. van Os); The inflation of the new (J. Vaessen); The German art museums in a European perspective (E. Beaucamp); The quality of success and the price of quality (V.L. Zolberg)
ISBN 90-6650-037-9; prijs f 30,-

Sociaal-democratie, kunst, politiek: beschouwingen over een sociaal-democratisch kunstbeleid, Wiardi Beckman Stichting/Boekmanstichting, 1993. 106 blz. (samenst. en red.: H. van Dulken en P. Kalma)

Sociaal-democratische cultuurpolitiek in een marktliberaal tijdperk (H. Blokland); Cultuurparticipatie (H. d'Ancona); Mislukte cultuurspreiding? (H. van Os); In een dual bestel redt de kunst zich wel (C. Smithuijsen); Massakunst en elitecultuur (P. Schnabel); Kunst is oorlog (T. Beckers); Splitting the difference (R. Laermans); De PvdA en de 'kijkcijfers die nooit liegen' (P. Kalma en S. Piersma)
ISBN 90-6650-038-7; prijs f 15,-

Kunst, kroniek en parlement 91-93, Boekmanstichting, 1993. 242 blz. (onder red. van T. Gubbels en C. Smithuijsen)

Kunst, bestuur en wetgeving: enige aspecten van de Wet op het specifiek cultuurbeleid (T. Pronk); De kunsten in het parlement 1991-1993 (S. Hoogervorst); Kroniek, kunst en beleid: de parlementaire jaren 1991-1993 (S. Hoogervorst)
ISBN 90-6650-039-5; prijs f 25,-

Eerste bedrijf: overheid, beeldende kunst en bedrijfsleven in Assen en Dordrecht, Boekmanstichting, 1993. 105 blz. (A. van Hemel en G.J. van Wijngaarden)
prijs f 20,-

Kunst en beleid in Nederland 6, Boekmanstichting/Van Gennep, 1993. 243 blz. (onder red. van F. van den Burg (eindred.), H. van Dulken, B. van

Heerikhuizen, J. Kassies, W. Oosterbaan Martinius en C. Smithuijsen)
 Beelden om nooit te vergeten: monumenten ter nagedachtenis aan de Tweede Wereldoorlog in Amsterdam 1945-1991 (B. Stigter); Weri man! een studie naar de hiphop-cultuur in Nederland (M. Wermuth); Het Texas-project en het Nederlandse buitenlands cultureel beleid (R. Veltman); De rijksoverheid en de architectuur na 1945 (D. Bergvelt en H. van Rossum); Letterkundige: beroep of roeping? De Vereniging van letterkundigen 1905-1945 (S. Hoogervorst)
 ISBN 90-6012-954-7: prijs f 34,50

1992

Hoe vrij is kunst? Onderdrukking, censuur en andere beperkingen aan de vrijheid van expressie, Cramwinckel i.o.v. het Instituut voor Informatierecht van de Universiteit van Amsterdam en de Boekmanstichting, 1992. 96 blz. (onder red. van T. Pronk en G.A.I. Schuijt)

De vrijheid van de kunst als onderdeel van de grondrechtelijke communicatievrijheid in het licht van de EVRM (E.A. Alkema); Beeldenstorm: de vrijheid en onvrijheid van de beeldende kunst (E.J. Dommering); Over verdenking: de overheid en het theater (T.A. Schiphof); Dichters liegen de waarheid ofwel: staan schrijvers boven de wet? (G.A.I. Schuijt) Intermezzo: Entartete Musik — ontaarde muziek (W. Herbers); Filmkeuring en confessionele dominantie (J.H.J. van den Heuvel); Auteursrechtelijke grenzen aan de vrijheid van de beeldende kunstenaar (J.J.C. Kabel); De grondwet als culturele opdrachtgever (T. Pronk)
 ISBN 90-71894-339; prijs f 35,-

Nederlandse muziek en orkesten: 5 oktober 1992: reader, Boekmanstichting/Donemus/Contactorgaan van Nederlandse Orkesten/Genootschap van Nederlandse Componisten, 1992. Ongepagineerd. Reader bij de Studiedag Nederlandse muziek en orkesten. (niet verkrijgbaar bij de Boekmanstichting)

Art museums and the price of success: an international comparison: The United States, the United Kingdom and the Netherlands; conference folder, Boekmanstichting, 1992. 210 pp. (contrib. bij I. van Hamersveld en T. Gubbels; D. Schomaker, J. Reijseger; general editor: I. van Hamersveld)
 (uitverkocht)

Kunst, kroniek en parlement 89-91, Boekmanstichting, 1992. 167 blz. (onder red. van T. Gubbels)

Kunst en kaders: betrekkingen tussen sociaal-democratie en kunst (C. Smithuijsen); De kunsten in het parlement 1989-1991 (S. Hoogervorst); Kroniek kunst en beleid: de parlementaire jaren 1989-1991 (T. Pronk en J. Verwey)

ISBN 90-6650-036-0; prijs f 20,-

Kwaliteit op krediet: de Rentesubsidieregeling kunstaankopen 1984-1990, Boekmanstichting, 1992. 85 blz. (T. Gubbels). (uitverkocht)

1991

Vorm & functie: esthetiek van sociale relaties, 1991. 30 blz. (A.M. Bevers) Rede, uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van hoogleraar op het vakgebied van de Kunst- en Cultuurwetenschappen aan de Faculteit der Historische en Kunstwetenschappen van de Erasmus Universiteit te Rotterdam, op vrijdag 19 april 1991

ISBN 90-6650-035-2; prijs f 15,-

Herengracht 415: 100 jaar geloof, wetenschap & cultuur, Boekmanstichting, 1991. 74 blz. (K. Jongbloed)

Geïllustreerde uitgave over het Amsterdamse grachtenpand Herengracht 415, waar de Boekmanstichting momenteel is gevestigd.

ISBN 90-6650-034-4; prijs f 30,-

Kunstenstad in delen: Amsterdams kunstbeleid na de binnengemeentelijke decentralisatie, Boekmanstichting, 1991. 95 blz. (D. Elshout en A. van Hemel) ISBN 90-6650-033-6; prijs f 20,-

Kunst en beleid in Nederland 5, Boekmanstichting/Van Gennep, 1991. 271 blz. (onder red. van F. van den Burg, H. van Dulken (eindred.), B. van Heerikhuizen, J. Kassies, W. Oosterbaan Martinius en C. Smithuijsen) Opkomst en ondergang van videokunst in Nederland (P. Terreehorst); Beeldende kunst en auteursrecht (J.J.C. Kabel); Toneelcensuur in Nederland (Tj. Schiphof); De Nul-beweging; illusieloos idealisme: een studie naar de opkomst van een kunstenaarsgroepering binnen het moderne kunstenaarschap (J. Wilbrink); Een vloek en een zegen: de katholieken en film in Nederland tot 1940 (P. Slot) ISBN 90-6012-871-0; prijs f 32,50

Klankrechtwijzer: muziek en recht, Sdu Uitgeverij Koninginnegracht, 1991. 174 blz. (onder red. van T. Pronk)

De componist als 'fait social' (K. Boehmer); Het muziekauteursrecht (R. du Bois); Een kookboek is nog geen maaltijd: bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten en omroeporganisaties (R. Stuyt); Muziek in opdracht (M.R. de Zwaan); Jazz en geïmproviseerde muziek (W. van Manen); Het muziekuitgavecontract (H.J.W. Eijkelenboom); Het mechanisch reproductierecht (S.C. Brandsteder); Muziekpiraterij (D. Peepkorn); Het kopiëren van muziek gaat niet voor niks (R. Stuyt); De overheid en muziek (P. van Moort); Popmuziek en auteursrecht (M.T.M. Koedooder); Plagiaat in de muziek

(P.R.C. Solleveld); Merchandising van musici en muziek (W.J.M. Diekman); Zit er muziek in Europa 1992? (M. Verhoef en A. van Vliet)
ISBN 90-12-06236-5; prijs f 32,50

1990

Kunst en beleid in Nederland 4, Boekmanstichting/Van Gennep, 1990. 216 blz. (onder red. van F. van den Burg, H. van Dulken (eindred.), B. van Heerikhuizen, J. Kassies, W. Oosterbaan Martinius en C. Smithuijsen) Stadsvernieuwing als overheidskunst (G. Anderiesen en A. Reijndorp); Musealisering van de cultuur: het museum als geheugen (D. Elshout); Filmvoorziening in Nederland 1945-1950 (J. de Haan); De Unesco-conventie van 1970, illegale kunsthandel en de bescherming van het cultureel erfgoed (T. Pronk); Sandberg, tussen Stedelijk en Stadhuis (P. Rorink); Drachten, een cultureel portret (O. Valkman)
ISBN 90-6012-853-2; prijs f 34,50

Kunst, kroniek en parlement 86-89, Boekmanstichting, 1990. 265 blz. (onder red. van T. Gubbels)
Op naar de volgende afspraak: L.C. Brinkman, minister van cultuur 1982-1989 (C. Smithuijsen); De kunsten in het parlement 1986-1989 (S. Hoogervorst); Kroniek kunst en beleid: de parlementaire jaren 1986-1989 (T. Pronk)
ISBN 90-6650-029-9; prijs f 25,-

Buitenlands cultureel beleid: Nederland en zijn culturele betrekkingen: literatuurlijst, Boekmanstichting, 1990. 127 blz. (T. Pronk)
ISBN 90-6650-031-X; prijs f 15,-

Kwaliteit te koop: een evaluatie van de Tijdelijke Aankoopsubsidieregeling Moderne Beeldende Kunst ten behoeve van Musea 1984-1987, Boekmanstichting, 1990. 112 blz. (T. Gubbels)
ISBN 90-6650-027-1; prijs f 15,-

Prijzen gerangschikt: een internationaal vergelijkend onderzoek naar toegangsprijzen voor podiumkunsten seizoen 1989/90, Boekmanstichting, 1990. 92 blz. (D. Elshout)
ISBN 90-6650-028-X; prijs f 15,-

De hulpbehoevende mecenas: particulier initiatief, overheid en cultuur, 1940-1990, Boekmanstichting/Walburg Pers, 1990. 352 blz. (onder red. van C.B. Smithuijsen)
Het gelukkige bezit van twee heel oude, kapitaalkrachtige freules: steun van particulieren en overheid aan de letteren in Nederland sinds 1945 (K. Bruin); Aandelen in onsterfelijkheid: museaal mecenaat, particulier initiatief en overheid

(B. Kempers); Het spel en de knikkers: particuliere zorg, overheid en podiumkunst na 1945 (T. Bevers en E. Hitters); Bundeling van kracht en kennis: particuliere cultuurzorg en monumentenbescherming 1940-1990 (S. Hietbrink); Gedeelde zorg: slotbeschouwing over particulier initiatief, overheid en cultuur in Nederland (C. Smithuijsen)
ISBN 90-6011-709-3; prijs f 39,50

Kunst en staat: teksten 1981-1985 van Abram de Swaan over kunst en cultuur, waaronder 'Kwaliteit is klasse' en interviews met prof.dr. A. de Swaan en ir. Th. Quené, Boekmanstichting/Universiteit van Amsterdam, vakgroep Culturele Studies, 1990. 70 blz.
ISBN 90-6650-030-1; prijs f 10,-

Kunst en overheid: beleid en praktijk: inleidende teksten, herziene uitgave, Boekmanstichting, 1990. 326 blz. (samenst. en red. I. van den Berg en S. de Sitter)
ISBN 90-6650-032-8 (uitverkocht)

Beleidsplan 2001-2004

Profiel

De Boekmanstichting is Nederlands kenniscentrum voor kunst, cultuur en beleid. De stichting verzamelt, bewerkt en verspreidt kennis over de culturele sector en het cultuurbeleid. Zij bepleit een actieve toepassing van kennis in de cyclus van het cultuurbeleid en bedient een groeiende klantenkring van professioneel betrokkenen: politici, beleidsfunctionarissen, adviseurs, studenten, onderzoekers of docenten. Niet minder belangrijk zijn de medewerkers van kunst- en culturele instellingen en alle anderen die belangstelling hebben voor vraagstukken van kunst, cultuur in relatie tot bestuur en beleid.

De Boekmanstichting richt zich op de verhouding tussen het openbaar bestuur en de cultuur. Door het openleggen, samenvoegen en analyseren van beschikbaar (onderzoeks)materiaal tracht zij het verloop van beleidsprocessen met betrekking tot kunst en cultuur te verhelderen.

Kennisverzameling

De Boekmanstichting is in 1963 opgericht en richt zich als enige instituut in Nederland op het systematisch documenteren van relevante literatuur en informatie op het terrein van kunst en cultuur, samenleving en overheid. Zij beheert een gespecialiseerde bibliotheek annex documentatiecentrum dat voor iedereen toegankelijk is. Sinds december 1999 is de bibliotheek-catalogus (30.000 titels) ook via het internet te raadplegen. Via een uitgebreid netwerk informeert de bibliotheek zich over nieuw verschenen publicaties in binnen- en buitenland. Na selectie op kwaliteit en inhoud worden deze aangekocht en gedocumenteerd. Per kwartaal worden vijf- tot zeshonderd nieuwe titels in de catalogus opgenomen.

Kennisbewerking

In de jaren negentig is de Boekmanstichting zich behalve als beheerder van de bibliotheek ook gaan profileren als actieve intermediair en bewerker van kennis over beleidsgerichte, bestuurlijke en managementaspecten van kunst en cultuur. Dat heeft geresulteerd in het aanbieden van in de bibliotheek gemaakte *abstracts* die de literatuur openleggen voor algemeen gebruik. Daarnaast wordt op verzoek informatie thematisch gebundeld aangeleverd. Sinds kort wordt via internet ook zicht geboden op actuele ontwikkelingen en bijeenkomsten op het terrein van kunst, cultuur en beleid (congressenagenda, kroniek).

Bij het actief uitdragen van informatie vervult het *Boekmancahier*, opgericht in 1989, een spilfunctie. Voor zover zij zich niet al aanmelden worden potentiële scribenten van teksten over sociaal-wetenschappelijke, bestuurskundige, economische en juridische aspecten van kunst en cultuur opgespoord en

gestimuleerd hun denkbeelden op schrift te stellen. Meer en meer worden opsporende en redactionele inspanningen verricht vanuit het besef dat de resultaten daarvan niet alleen nuttig moeten zijn voor de wetenschap, maar ook voor het openbaar bestuur en de culturele sector. Dat afstemmingsproces wordt ook bespoedigd doordat het proces van cultuurbeleid almaar kennisintensiever wordt. Daardoor meldt zich een groeiend aantal kennisvragers bij de stichting.

Vraagbaak voor cultuurbeleid

Door de toenemende professionalisering van de vraag- en aanbodpartijen in de kennissamenleving kan de Boekmanstichting zich verder ontwikkelen in haar rol van kennisbewerker en -overdrager. Vastgesteld kan worden dat er veel kennis wordt geproduceerd, door bijvoorbeeld het SCP, het CBS, universiteiten en onderzoeksbureaus. Maar deze kennis wordt niet optimaal benut: onderzoeksresultaten worden onvoldoende toegepast en bediscussieerd omdat vaak geen directe link met de praktijk van het cultuurbestel kan worden gelegd. Kennis blijft veelal te abstract om in de sector te kunnen worden toegepast. Veel culturele instellingen willen inzicht in hun bestuurlijk functioneren, maar stuiten op een gebrek aan informatie 'op maat'. Zelf zien ze geen kans de ruwe grondstoffen die de grote onderzoeksinstellingen leveren om te zetten in informatie en kennis waarmee zij concrete beleidsopties kunnen afwegen. Gelet op haar unieke positie tussen de onderzoekswereld, de overheid en het culturele veld kan de Boekmanstichting bij het stellen en beantwoorden van kennisvragen effectieve hulp bieden.

Internationale reikwijdte

Door deelname aan bovenationale kenniscircuits heeft de transferfunctie inmiddels ook een internationale reikwijdte gekregen. Door haar werk binnen internationale netwerken van documentatie- en onderzoeksinstituten heeft de Boekmanstichting in de laatste cultuurnotaperiode veel bekendheid buiten Nederland gekregen. Inmiddels is het secretariaat van Circle (Cultural Information and Research Centres Liaison in Europe) in Amsterdam gevestigd, waar het onderdak heeft gekregen bij de Boekmanstichting. De positie die de Boekmanstichting op internationaal niveau heeft verworven is om twee met elkaar samenhangende redenen van belang:

1. via de kennisdatabestanden van de Boekmanstichting raakt het buitenland op de hoogte van de structuur en het functioneren van het Nederlands cultuurbeleid, en
2. door de brede oriëntatie van de Boekmanstichting kan Nederland op de hoogte blijven van voor het cultuurbeleid relevante ontwikkelingen op internationale schaal.

Plannen en activiteiten

De onderwerpen die de Boekmanstichting programmeert zijn een afgeleide van kwesties die in de cultuursector spelen. De stichting is permanent op zoek naar nieuw onderzoeks- en schrijftalent om ervoor te zorgen dat

- a. het verzamelbeleid van de bibliotheek het aanbod aan informatie en kennis zo goed mogelijk weerspiegelt en
- b. het *Boekmancahier* en andere publicaties de voor het beleid relevante ontwikkelingen behandelen.

Waar jongeren en culturele minderheden actiever participeren in de wereld van kunst, cultuur en beleid komt dat automatisch tot uiting in de samenstelling van het kennisbestand waarover de Boekmanstichting het beheer voert. De Boekmanstichting werkt daarnaast gestaag verder aan de ontwikkeling van een dienstenpakket via databanken en internet. Hieronder worden voornamelijk accentverschuivingen in de werkzaamheden belicht.

Bibliothecair zoekstelsel

Belangrijk voor de bibliotheek wordt een betere benutting van de voordelen van de elektronische snelweg. Het huidige collectiebeleid blijft gehandhaafd, maar vanwege de uitbreiding van de samenwerking met andere documentatiecentra zal méér nadruk worden gelegd op de collectionering van voor het internationale cultuurbeleid relevante publicaties en rapporten.

Met de invoering van de nieuwe thesaurus voor kunst, cultuur en beleid wordt het bestaande numerieke systeem uitgebreid met een trefwoordensysteem ten behoeve van de catalogusbouw. De nieuwe thesaurus bestaat uit een groot aantal logisch op elkaar aansluitende zoekwoorden. Daarmee kan een breder toegankelijke en gebruiksvriendelijker catalogus worden aangeboden. De beschikbare informatiebestanden worden daardoor toegankelijker, met als doel betere voorwaarden te creëren voor een evenwichtig onderlegde reflectie op kunst- en cultuurbeleid. In overleg met de culturele documentatie-instellingen in binnen- (Rotterdamse Kunststichting en Raad voor Cultuur) en buitenland die daarvoor belangstelling hebben getoond, zal worden gewerkt aan een harmonisatie van de ontsluitings- en ordeningssystemen.

Internationale samenwerking

Secretariaat Circle (Cultural Information and Research Centres Liaison in Europe)

In de periode 2001-2004 wil de Boekmanstichting een actieve rol spelen bij de consolidering van de positie van Circle in de Europese cultuurpolitieke arena. Circle is het internationale cultuurpolitieke contactpunt van de Raad van Europa (zij krijgt van de Raad een basissubsidie van ongeveer 100.000 FF per jaar) en

bewijst haar nut door het organiseren van conferenties over Europees cultuurbeleid en het aansluitend verzorgen van publicaties. Daarnaast fungeert Circle als netwerk van zowel instellingen als individuen die geïnteresseerd zijn in of betrokken bij de kennistransfer ten behoeve van de ontwikkeling van een Europees cultuurbeleid. Dankzij een extra subsidie van de afdeling Internationale Culturele Betrekkingen van de Directie Algemeen Cultuurbeleid van het ministerie van OCenW, verleend voor het jaar 2000, is een aanvang gemaakt met de broodnodige professionalisering van het inmiddels bij de Boekmanstichting ondergebrachte Circle-secretariaat. Voor deze inspanningen heeft de Boekmanstichting in de komende Cultuurnotaperiode extra menskracht nodig.

Datatypes: Recap en CRIE

Begin 1999 publiceerde de Boekmanstichting een brochure over de werkwijze van *Recap, Resources for Cultural Policy in Europe*. Daarin wordt uiteengezet dat in de komende jaren moet worden gewerkt aan de uitbreiding en verbetering van de infrastructuur voor informatie en kennis over het Europese cultuurbestel, door duurzame samenwerking tussen de in aanmerking komende documentatie-instellingen in Europa. De Boekmanstichting heeft met het Recap-project daartoe het initiatief genomen. De invoering van de door de Boekmanstichting ontwikkelde thesaurus voor documentatie op het terrein van cultuurbeleid is daarbij van groot belang en ook onderwerp van bespreking met de Raad van Europa. Samenwerking is er inmiddels met documentatiecentra in Bonn, Turijn en Wenen. Door het in gebruik nemen van dezelfde (Engelstalige) thesaurus wordt het gemakkelijker elkaars bestanden te raadplegen en het internationale interbibliotheaire leenverkeer te stroomlijnen.

De website van Recap zal informatie verschaffen over nieuwe publicaties over Europees cultuurbeleid, websites, verzamelpunten van (grijze) documenten en literatuur, en over lopende onderzoeksprojecten. De databank voor lopend onderzoek, CRIE (*Cultural Research In Europe*), is logistiek ondergebracht bij Recap. Samen vormen zij de bijdrage van de Boekmanstichting aan de vorming van een Europese kennisinfrastructuur voor cultuurbeleid.

De Boekmanstichting blijft daarnaast betrokken bij het zogenaamde compendiumproject. Dat voorziet in het samenstellen van beknopte landsgewijze en op internet beschikbare informatie over de structuur van, en de actualiteit in het cultuurbeleid van (uiteindelijk) alle landen van Europa. Het project wordt gefinancierd door de Raad van Europa.

Databank culturele congressen

Meer energie zal worden gestopt in de *databank culturele congressen* in binnen- en buitenland. De laatste jaren heeft het congreswezen een hoge vlucht genomen, waardoor de behoefte aan overzicht op het bijna dagelijkse aanbod enorm is

gestegen. De Boekmanstichting komt aan deze behoefte tegemoet door het beschikbaar stellen van een congresagenda waarin zoveel mogelijk informatielinks met de congresorganisatoren zijn aangebracht.

Overzichtstudies culturele sectoren NRW.NL

Als vervolg op de conferentie over de culturele samenwerking tussen de Duitse deelstaat Nordrhein-Westfalen en Nederland (november 1999) heeft de Boekmanstichting samen met de Kulturpolitische Gesellschaft in Bonn het voornemen gedurende een reeks van jaren onderdelen van het cultuurbestel (muziek, beeldende kunst, film, bibliotheken et cetera) in kaart te brengen op zodanige wijze, dat een vergelijking tussen de twee landen op de desbetreffende beleidsgebieden mogelijk wordt. Dit ter ondersteuning van het streven van beide landen om de cultuurpolitieke systemen waar mogelijk te harmoniseren ten gunste van toenemende culturele samenwerking.

Uitgeversfunctie

Boekmanstudies: doelgroepgerichte publicaties

De Boekmanstichting wil haar activiteiten als uitgever van voor het cultuurbeleid relevante teksten intensiveren, en haar redactionele expertise inzetten om de uitwisseling van kennis en (beschreven) ervaringen tussen kunstenveld, wetenschap en openbaar bestuur te stimuleren. Door publicaties over cultuurbeleid krijgen veldpartijen immers meer zicht op de voor hen relevante beleidsprocessen, en praktijkervaringen uit de cultuursector leiden op hun beurt tot deskundigheidsbevordering bij beleidsmakers. Aan dergelijke teksten is behoefte, hetgeen de afgelopen jaren bevestigd is door de steun uit particuliere fondsen (VSB-fonds, Prins Bernhard Cultuurfonds, Cultuurfonds Bank Nederlandse Gemeenten) en overheidsfondsen (Mondriaan Stichting, Fonds voor de Podiumkunsten, Nederlands Fonds voor de Film). Ook sponsors zijn van tijd tot tijd te vinden (Gasunie, Kunst en Cultuur Pensioenen).

Uitgeversfunctie ten behoeve van elders uitgevoerd onderzoek

De Boekmanstichting is een instituut voor literatuurstudie en doet zelf geen veldonderzoek. Wel wil zij de opkomende onderzoeksaanvragen waar mogelijk naar potentiële onderzoekers doorgeleiden. Om incidentele vragen snel te kunnen doorverwijzen zijn de banden met de Erasmus Universiteit Rotterdam verder aangehaald. In voorkomende gevallen — zo luidt de afspraak — doet de EUR onderzoek in opdracht van een veldpartij die door de Boekmanstichting wordt aangebracht. De Boekmanstichting krijgt in ruil daarvoor het eerste recht de resultaten van de onderzoeksopdracht, al dan niet na bewerking, te publiceren. De Boekmanstichting stelt zich daarbij deskundigheidsbevorderende studies ten doel. Overigens sluit deze intentieverklaring niet uit dat ook elders onderzoek kan worden uitgezet.

Tegenover het niet doen van veldonderzoek staat het efficiënter distribueren van onderzoeksresultaten van anderen. Hier wil de stichting haar uitgeversprofiel verder scherpener. Zij denkt dat de infrastructuur voor de kennis van processen van cultuurbeleid zeer gebaat is met een voor iedereen gemakkelijk te herkennen en te bereiken informatiestroom. Commerciële uitgevers hebben vaak moeite met publicaties over cultuurbeleid omdat het in de meeste gevallen gaat om relatief bescheiden oplagen die niet in drie maanden uitverkocht zijn. Bovendien ontberen zij de inhoudelijke kennis die nodig is voor een adequate vertaling van de onderzoeksresultaten naar gebruikers uit de sectoren van de cultuur en het openbare bestuur. De Boekmanstichting wil zorg dragen voor een constante aanvoer van goed geschreven en verzorgd uitgegeven boeken over (aspecten van) cultuurbeleid. Ze kan haar netwerk van contacten aanwenden om potentiële gebruikers te bereiken. Door sterker op de uitgeverij in te zetten kan bovendien het imago van saaiheid die het cultuurbeleid vaak aankleeft worden doorbroken. Voorkomen moet worden dat te veel boeken over cultuurbeleid 'goedkoop' worden uitgegeven omdat er in de commerciële uitgeverij onvoldoende winst mee valt te behalen. De stichting zal zich ten behoeve van de kwaliteit van haar uitgaven (en van uitgaven die zij incidenteel via andere uitgevers uitbrengt, zoals de *Kunstrechtwijzers*) blijven inspannen voor het aantrekken van additioneel geld ten behoeve van de optimale combinatie van vorm en inhoud.

Boekmancahier: themanummers

Wat voor de boeken geldt, geldt ook voor het kwartaalschrift. De kwaliteit en het aanblik van het *Boekmancahier* is de laatste jaren sterk verbeterd. Dat is een van de aspecten van het marketingbeleid dat de stichting ten behoeve van de verspreiding van het cahier heeft ontwikkeld. De opbrengsten die via verkoop zijn binnengehaald zijn bovendien grotendeels teruggeploegd ten behoeve van de materiële kwaliteit van het blad (ontwerp, vormgeving, illustraties).

Door een thematische benadering wil de redactie zich sterker richten op gebruikersgroepen in de culturele sector. Naast dit themadeel blijft een algemeen, niet aan dat specifieke thema gebonden katern aanwezig. Met behulp van deze formule kunnen groepen specialisten die in meerderheid de cultuursector zijn gaan bevolken om de beurt worden aangesproken op het ontwikkelen van een meer generalistische visie op cultuurbeleid en kunstbestel. De verwachting is dat de keuze voor themanummers zowel inhoudelijk als zakelijk voordeel oplevert.

Conferenties, debatten

Boekmandebatten/expertmeetings

Gevoed door publicaties zullen in de periode 2001-2004 weer regelmatig Boekmandebatten plaatsvinden. Indien financieel en organisatorisch te plannen worden op aanvraag *expertmeetings* georganiseerd. Voor 2000 zijn

expertmeetings geprogrammeerd over de presentatie van Nederlandse geschiedenis in musea, over de positie van de Nederlandse film en over het subsidiebeleid (film, monumenten en toneel). Ook zullen er naar aanleiding van de *Museumrechtwijzer* (te verschijnen najaar 2000) en de herziene *Muziekrechtwijzer* (gepland voor 2002) debatten of *expertmeetings* plaatsvinden.

Internationaal congres 'cultuureducatie, cultuurparticipatie, cultuurbeleid'

Op verzoek van de directie Kunsten van het ministerie van OCenW wil de Boekmanstichting samen met het Landelijk Expertisecentrum Cultuureducatie te Utrecht, de Erasmus Universiteit Rotterdam en Circle een internationale conferentie over cultuureducatie organiseren, met als doel systematische uitwisseling van informatie en ervaring op het terrein van de binnenschoolse cultuureducatie. De conferentie vindt plaats in Rotterdam, de stad die in 2001 samen met de Portugese plaats Porto het predikaat Culturele Hoofdstad van Europa voert. Om het Nederlandse beleid te kunnen vergelijken met dat van andere landen wordt veel belang gehecht aan informatie- en kennisuitwisseling op Europees niveau. De aandacht zal in het bijzonder uitgaan naar de cyclus van

1. beleidsontwikkeling,
2. tenuitvoerlegging van beleid,
3. praktijkervaring met cultuureducatieve programma's,
4. de registratie van de effecten en
5. de implementatie van nieuwe empirische inzichten in het cultuurbeleid.

Met de conferentie wordt getracht drie doelen te realiseren. Allereerst kan het Nederlandse beleid ten aanzien van cultuureducatie in een internationaal perspectief worden geplaatst. De lering die uit de internationale kennisuitwisseling kan worden getrokken biedt Nederland de kans zijn beleid waar nodig bij te stellen. Voorts wil ze bijdragen aan een gedegen internationale uitwisseling van kennis en ervaring ten behoeve van de internationale gemeenschap. Ze wil ook behulpzaam zijn bij het opzetten van een internationale databank cultuureducatie, als onderdeel van het nieuw op te zetten Landelijk Expertisecentrum Cultuureducatie.

Doorlopende zaken

1. Vanwege het belang dat de Boekmanstichting hecht aan het presenteren door jonge academici van nieuwe inzichten in de werking van het cultuurbestel en het cultuurbeleid en het opsporen van 'grijze' literatuur wordt doorgegaan met de *Boekman-Scriptieprijs*. Bij de toekenning wordt naast het criterium van inhoudelijke en wetenschappelijke kwaliteit ook het criterium van journalistieke aantrekkelijkheid (themakeuze, schrijfstijl) gehanteerd.

2. Vanaf januari 2000 bekleedt prof.dr. Nathalie Heinrich de leerstoel kunstsociologie die de Boekmanstichting in 1989 aan de Universiteit van Amsterdam heeft gevestigd. Heinrich is verbonden aan het *Centre de Recherche sur les Arts et le Langage* van de *Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales* in Parijs. Zij heeft een groot aantal kunstsociologische studies op haar naam gebracht. Zij zal een belangrijke rol spelen tijdens een samen met het Van Gogh-Museum te organiseren symposium over kunstenaarsverering in verleden en heden.

3. Met als doel reflectie op cultuurbeleid en -bestel zal de Boekmanstichting ruimte creëren voor het doen van literatuuronderzoek. Het accent zal daarbij steeds liggen op *vergelijkende studies*: in hoeverre komen beleidsmaatregelen in de onderscheiden sectoren overeen, en in hoeverre verschillen ze — en waarom?

*Extracts from the
Annual Report 1999*

Board and Personnel

Board

In 1999 the board adopted a large number of resolutions. These included three questions of particular importance: our premises (see Housing), internal administrative relationships, and the articulation of a vision for the Foundation's policy in the medium term.

Policy plan 2001-2004

The board's vision of the Boekman Foundation's purpose is clear: to create an overview of the flow of expertise and information available in the arts, cultural and policy fields. This more or less 'passive' interpretation of the Foundation's work is unchallenged and in principle is simple to orchestrate by ensuring a good and constant flow, processing and availability of information. Our general endeavour is to manage the information collected in as user-friendly a way as possible.

The one-off subsidies the board obtained from the Ministry of Education, Culture and Science to support information-collection management and which were earmarked for further automation and connection to the Internet were used to extremely good effect. The board noted with satisfaction that the library catalogue became accessible via the Internet during the course of the year and that the automation programme chosen has simplified literature searches considerably. There was more discussion on the question of activating the available knowhow in order to improve access to information for involved and interested persons. The board decided to commission a marketing survey to clarify the clients' view of the Boekman Foundation's position. The survey's results will also be used to support the policy plan that is to be formulated. An important reason for taking these steps was the Secretary of State's announcement that he will be attaching overriding importance to the yield generated by subsidies. He initiated, for instance, an investigation of the yield from subsidies to magazines in the cultural sector. The *Boekmancahier*, which along with other topics covers the background to cultural policy, was also included in the comparison.

The board decided on a cautious course adjustment. It took the view that while the Foundation's scientific identity and the high quality of its publications must on no account be compromised, we also need to look into new and existing methods of conveying the Foundation's expertise even more rapidly and efficiently, to where it is required. The board's opinion is that in the interests of a more active distribution of expertise the Foundation's personnel would be well advised to form an appropriate view of the current information requirements in the fields of public administration, science and organized culture. An effective way of achieving this, the board believed, would be to organize study days as well as intensify the Foundation's role as a publisher and an information source.

Moreover, the policy document explicitly calls for attention to be paid to continued expansion of the publishing role.

The board also took the view that the Foundation should continue its work within the international cultural policy system: the organizational link between Circle (Cultural Information and Research Centres Liaison in Europe) and the Boekman Foundation provided the fresh opportunities required for this.

Relationship between the board and directors

In June the board examined the question of its relationship with the Foundation's directors. Job profiles of all members of staff and the director had previously been drafted under the auspices of the executive committee. The director's profile was also considered in the light of the post's executive responsibility and functions. A set of internal rules was adopted in order to regulate all these matters clearly. These rules specify the functions and responsibilities of the board and the executive committee, as well as delineating responsibilities between director and board.

The rules formalize existing practice. This, essentially, is that the board's task is to supervise the policy implemented by the director — who is responsible for day-to-day management — and the Foundation's overall performance. The board confirms the operating and policy plans, budgets, financial statements and related documents drafted by the director. The board's advisory function is important here. Its role is to advise on substantive matters, financial and organizational questions as well as executive, policy and political issues. Finally, the contact the board maintains with the source of the subsidy, the Ministry of Education, Culture and Science, is of major importance.

Housing

In December 1998, the Boekman Foundation board became the owner of the building at Herengracht 415. In order to safeguard the quality and continuity of the Foundation's activities a staff committee was formed to come up with concrete proposals for the building's refurbishment. Since the building was also proposed as a national heritage property in 1998, the extent to which it required restoration was ascertained at the same time. To perform its executive responsibility the board decided to appoint a board member to the housing committee, and Cees Waal, the Foundation's deputy chair, agreed to accept the post.

After commissioning several drawings the board decided to engage architect Maarten Fritz to perform a detailed inspection of the building's structural condition. Thanks to a subsidy from the Ministry of Education, Culture and Science this work was able to be performed in December 1999.

As on 31 December 1999 the board was composed as follows:

Executive committee

Dr Eng Th. Quené, *chair*;

C. Waal (Dutch Master of Law), *deputy chair, representing the Association of Dutch Municipalities*;

Dr Ms E. van Eijck van Heslinga, *treasurer, representing the Dutch Museum Society*.

Board

Drs S. Sakko, *representing the National Coordinating Committee for the Protection of Monuments and Historic Buildings*;

Ms M. Kool, *representing the Inter-provincial Consultation on Welfare*;

F. Diepenbrock, *representing the Federation of Dutch Trade Unions (Kunstenbond)*;

Drs J. Verduyn Lunel *representing the Federation of Artists' Associations*;

Drs A. Nicolaï (Dutch Master of Law), *representing the Cultural Council*;

Prof. P.B. Boorsma, *representing the Association of Collaborating Dutch Universities (Dutch: VSNU)*.

Personnel

In order to continue professionalizing our personnel work the board engaged a staff consultant, Harma Smit of Ten Have Meulenberg & Partners BV. She assisted us in formulating and conducting job performance interviews, as well as advising the board on numerous other personnel matters.

Jacqueline Dekker-Retel, Marike Lindhout and Mirjam Vogel have received 0.5 additional fte as compensation for the departure from the library of Sanne Hoogevorst, who is now concentrating more on communications and publishing. Mirjam Vogel left the library towards the end of the year. An 80% successor could not be organized until the end of the year.

Before preparation of the *Museumrechtwijzer* ('Museum Signpost') an annual contract was signed with Annemarie Beunen (Dutch Master of Law), a research assistant at the University of Leiden.

During her maternity leave Niki van der Wielen was replaced by Diane Dodd, whose activities included editing the book *Planning Cultural Tourism in Europe* and preparing, from Amsterdam, the Circle conference in Cracow. To some extent she also deputized for Annemoon van Hemel, who was also on maternity leave. Annemoon van Hemel's remaining activities were contracted out.

Personnel

As on 31 December 1999:

director: Drs C. Smithhuijsen (*100 per cent*);

staff: Ms C. Brickwood, M.A. (*40 per cent*), Drs H. van Dulken (*80 per cent*), Dr T. Gubbels (*60 per cent*), Ms I. van Hamersveld (*80 per cent*), Drs A. van Hemel (*70 per cent*), Drs S. Hoogevorst (*100% per cent*), Drs N. van der Wielen (*60 per cent*);

library: Ms J. Dekker-Retel (*40 per cent*); Drs J. van der Leden (*80 per cent*), Ms M. Lindhout (*70 per cent*); Drs A. Nuchelmans (*70 per cent*); vacancy (*80 per cent*);

system management: G. de Bruin (*80 per cent*); Drs A. Nuchelmans (*20 per cent*);

secretariat: Ms M. Barnier-Spee (*40 per cent*); Ms E. Harms-Andrea (*60 per cent*); Ms M. van Splunter (*100 per cent*).

The Library

The Collection and Acquisitions

At the end of 1999 the library had 26,054 volumes and 49,690 documented titles in its possession. The number of magazine holders was 1,102. Three instalments of the *Aanwinstendisk* (acquisitions disk) appeared, with a total of 1,892 new acquisitions. The most recent acquisitions have been presented monthly on the Internet. Once again the uninterrupted accumulation of publications — sixteen metres in 1999 — necessitated an expansion in case capacity. In the Ceremonial Room (*Voordrachtzaal*), two upper cases have been placed on the existing lower cases. Almost the entire 1963-83 collection is now in the Ceremonial Room.

Library Use

In 1999, 5,003 publications were lent to external readers. Boekman Foundation staff borrowed 712 publications. 2,578 visitors spent a considerable period of time in the library. They consulted the catalogue, studied and copied literature which cannot be borrowed, and selected publications relevant to their needs.

Library Catalogue

The Adlib library program installed at the end of 1998 is satisfying the requirements of staff and visitors. The search functions are effective and the program is user-friendly. In 1999 many adaptations were still being implemented in order to place the data in the correct fields after conversion, clean up the validation files and adapt the search screens.

Since November 1999 the library catalogue has also been accessible on the Internet using a clearly laid-out search form. The Internet will also be used to draw the attention of more people to the library's rich collection. Before the catalogue was available on the Internet, visits to the library's homepage averaged out at 150 per month.

Implementation of thesaurus cultural policy continues in 2000. The thesaurus will improve the quality of access to the automated files by updating entries, providing synonyms and establishing relationships between the various descriptors.

The Boekmancahier

The *Boekmancahier* (Boekman Notebook) is a quarterly publication presenting a Dutch-Flemish forum with international outreach concerned with the arts, research and policy. It brings the fields of study and research, public administration and the various cultural sectors in touch with each other.

Topics

The magazine's eleventh year was marked by the introduction of subjects on which the editorial board focused additional attention, and also saw the publication of articles and reviews of topical interest. During the year under review the topics — in order — were cultural entrepreneurship (*Boekmancahier* 39), the Fine Arts business (*Boekmancahier* 40), innovative forms of cultural dissemination (*Boekmancahier* 41) and Flemish and Dutch cultural policy (*Boekmancahier* 42).

Rick van der Ploeg writes about the importance of economic independence for cultural institutions and Femke Hoogendoorn argues that the policy devised on the basis of the conditions that obtain in the film industry is failing (*Boekmancahier* 39).

State art is the very least effect that subsidization has, Ingrid Commandeur contends in the following number. On the contrary, she writes, it is thanks to government policy that the norm for innovation has gradually been replaced by differentiated forms of art. How

this norm for innovative art arose in the nineteenth century as a result of developments in the art market is described in detail by Marc Adang and Marie-Sophie van Steenderen.

In *Boekmancahier* 41 Bertus Bakker describes how the cultural offensive launched by the Public Arts Collections Institute failed utterly, while Gerard Rooijackers identifies the broad opportunities the new media offer for cultural education and tourism. He wishes to leave behind not only the traditional antithesis between heritage and contemporary art, but also the one-dimensional look that most museums present their visitors with. Use of the new media, he believes, makes a paradigm change like this possible. Culture at school is part of the topic of cultural dissemination: Folkert Haanstra writes about students in advanced education as cultural participants, Marcel van de Haak scrutinizes the quality requirements placed on the compulsory cultural and arts training subjects, and Claartje Bunnik discusses heritage. These three articles have been collected in an offprint.

The last topic is historical in nature. Els Baeten analyzes the arguments that successive Flemish culture ministers have deployed to justify their arts policy, Adriaan van der Staay adduces historical explanations for the typically Dutch elements in the cultural policy of the Netherlands while Gerard Drosterij argues that present-day arts policy is based on a dubious concept of democracy, a

concept based on interpretations of democracy in previous centuries. Inez Boogaarts takes the view that international cultural policy lacked a clear vision from its very inception immediately after the Second World War, until the 1990s marked a change. (*Boekmancahier* 42).

Miscellaneous articles

Equally well represented were other topical subjects — at national and European level — such as the appreciation of historical and contemporary Viennese architecture, the drastic changes to have occurred in US arts policy, the local orientation of Western European historical and ethnographic museums that present their own *petites histoires* in isolation from European and global developments, the postwar baby-boom generation's recognition that popular culture is part of their cultural legacy, the opportunity that exists for spanning the gap between established and youth culture and, finally, the stir about the cultural policy document.

Columns

The topics dealt with in the articles were reflected in the columns, with book reviews, announcements of interesting books to appear, recently completed dissertations and congress reports. Dissertations on liberal culture in the nineteenth century, musicians and their working conditions in the interbellum, Dutch arts policy and the promotion of book art in the Netherlands in the eighteenth and nineteenth centuries were discussed critically and tested for their scientific validity. Museums were dealt with in detail, as was contemporary collecting. Further topics included the promotion of reading in the Netherlands, cultural tourism and new media culture in Europe.

Images

Measures were already taken last year to make the *Boekmancahier* look less like a book, including the introduction of pictorial material. Every number incorporates seven or eight illustrations that form an independent pictorial narrative, a feature appearing in the year under review. We chose — in succession — spatial manuscripts: fine artists, designers and architects representing their conceptions of space in a three-dimensional object measuring 44 x 32 x 7 cm (number 39), leading Dutch art (number 40), 'Quarrel Chairs', inspired by Imme Dros's children's book *Blauwe stoel, de ruziestoel* (Blue Chair, the Quarrel Chair), and Gerhard Lentink's huge wooden sculptures in which the organic forms of the human anatomy are reconciled with the straight lines of mathematical construction.

The Staff

The magazine is designed by Hannie Pijnappels and the layout and overall production are by Arie den Dulk of Bureau Tekstueel. The copy is edited by Pieter Conijn and the Word Watchers bureau. Word Watchers, together with the Tekst/Support bureau, have also taken over some of the editing work from Annemoon van Hemel, with Ineke van Hamersveld performing other editing duties in the year under review. The summaries in English were translated by Wendie Shaffer, Marcel de Jong and Bob Ordish (all of Amsterdam). The *Boekmancahier* is printed by Krips of Meppel.

The board of editors for 1999 consisted of five external and four internal members. These were the econometrist Mars Cramer (emeritus professor), the sociologists Bart Hofstede (Erasmus Plus) and Hans Mommaas (Leisure Studies at the University of Tilburg), the economist Frank van Puffelen and the historian Iris Steen. Iris, who lives in Flanders, had the specific task of keeping abreast of developments in Flemish policy and research in the arts and culture and acquiring articles on these subjects. After the publication of number 42 she left the board of editors for a post elsewhere, having received her doctorate cum laude with her dissertation *Romanticism and realism: Belgian-Dutch cultural relations between 1945 and 1980*.

On behalf of the Boekman Foundation the following were on the editorial board: Ineke van Hamersveld (editor in chief and picture editor), Annemoon van Hemel (editor), Sanne Hoogervorst (books) and Niki van der Wielen. The editorial secretary was Mies van Splunter. Library staff members Jack van der Leden, Marike Lindhout, André Nuchelmans and Mirjam Vogel were responsible for the Announcements column, and Jack van der Leden had additional responsibility for the Dissertations column. Editor in chief Ineke van Hamersveld wrote the editorial and introductory texts for the topics in the *Boekmancahier*.

The *Boekmancahier* editorial board consisted of Els Baeten (Flemish Theatre Institute), Ton Bevers (Erasmus University Rotterdam), and Carry van Lakerveld (Culture & Context).

Margriet van Dijk, who is studying Policy, Communications and Organization at the Free University of Amsterdam, researched the need for specialist arts and cultural magazines among policy-makers, administrators, teachers, academics and staff at cultural institutes.

Ms Van Dijk presented her findings to the editorial board. Her research paper is entitled: *The Boekmancahier: an investigation into the extent and the information requirement of actors in the cultural world*.

Cultural Tourism

In 1998 the Department of Cultural Heritage within the Ministry of Education, Culture and Science, together with the Boekman Foundation organized a study day to discuss ideas, difficulties and wishes regarding the future of cultural tourism. This set of topics required discussion in further detail, and in February 1999 a second study day was held at which experts from abroad offered their vision of cultural tourism in general and two Dutch projects in particular — ‘The Historic Heart of Holland: the Province of Utrecht’ and the ‘West Frisian Ring Dyke.’

Franco Bianchini, director of the Cultural Planning and Research Unit and Programme Leader for the MA in European Cultural Planning at De Montford University, Leicester (United Kingdom) discussed the role that culture and cultural planning can play in developing regional and municipal tourism policy. He also sketched the history of the subject in Western Europe.

After Mr Bianchini’s theoretical introduction Siri Myrvoll, director of Heritage Management for the City of Bergen and Diane Dodd, freelance researcher and organizer of the study day, gave practical examples from Bergen (Norway) and Barcelona (Spain) respectively. Bergen’s problem is that just a few of its sights are swamped with tourists. This has led to overcrowding, a rapid deterioration in certain monuments, inconvenience for local residents and a limitation of the economic benefit to higher incomes for a few retailers. Policy-makers are now pursuing a strategy of distributing tourists across the city, enabling them to enjoy the sights at their leisure and visit various shops, cafés and restaurants.

Barcelona wanted to distance itself from many people’s idea of Spain: sun, sea and sangria. The city is working meticulously on building up a serious image and is hoping that by doing so it will attract culture lovers. Beach tourists from other coastal cities in the vicinity are being discouraged, including by providing information about public transport to the city in Spanish and Catalan only.

The discussion focused on how policy-makers can stimulate a cultural tourism that yields advantages for everyone involved and not just tour operators. It was agreed that effective dialogue is necessary between the local partners and authorities on the one hand and the tour operators on the other.

The Boekman Foundation’s share of organizing the study day was initially by Niki van der Wielen. Since she went on maternity leave at the end of 1998, Annemoon van Hemel and then Diane Dodd assumed this responsibility. For the ministry, Riet de Leeuw of the Department of Cultural Heritage was responsible.

International Contacts

Cultural Information and Research Centres Liaison in Europe (Circle)

Circle's annual general meeting was held in Cracow, Poland at the start of June. The agenda included elections for new administrative posts. The board was expanded by four new members, three of whom are from Eastern Europe: the economist Lidia Varbanova from Sofia, the political scientist Sanjin Dragojević from Zagreb and the sociologist Dorota Ilčuk from Warsaw. Diane Dodd, who lives in Barcelona and is also a new board member, was appointed treasurer. She replaced Cas Smithuijsen from Amsterdam, who was reappointed to the board but this time as general secretary. Rod Fisher, from London, remains as deputy chair and Ritva Mitchell from Helsinki, contact person for international affairs, extended her chairmanship. It was agreed that contacts with Paris, which have had a low profile over recent years, would be improved. This agreement was followed up by action when the Circle board gathered in Paris in November and met Paul Tolila, head of Planning and Research within the French cultural ministry. The French officials said they would be happy to re-enter Circle if a number of formal conditions were met. These conditions will be discussed at the Circle board meeting in May 2000. In the interim, functional contacts between Circle and the French ministry are flourishing again.

During the meeting several specific plans for the future were reviewed. At the end of the session Cathy Brickwood presented her ideas for launching Resources for Cultural Policy in Europe (Recap).

Circle also envisaged the possibility of continuing its annual series of conferences. In Cracow participants discussed the intentions and objectives of cultural diplomacy in respect of international cultural contacts. The *reader* put together by the Finnish cultural ministry's research department and also including Dutch texts served as a basis for this discussion. Niki van der Wielen provided an overview of relevant information for the *reader*; Inez Boogaarts from the Association of International Cultural Relations (VICB, in the interim transformed into the SICA foundation) wrote a contribution on the subject from a Dutch perspective. Also addressing the congress was Peter Mulder, head of International Relations at the General Cultural Policy Unit within the Ministry of Education, Culture and Science. In spring 2000 Helsinki will publish the congress report, which will include the various addresses and discussion reports. The tenor of the conference was that the different nation states' diplomatic services should attempt to deepen cultural relations.

In Cracow it was decided that the congress for the year 2000 will be in Canada. A conference on social cohesion and culture, proposed by Sharon Jeanotte, head of the Canadian cultural ministry's Research department, was discussed in Paris. It was decided to accept the proposal and seek European experts in the relevant areas capable of conducting a dialogue with their Canadian colleagues. The time and venue have now been fixed for Edmonton at the end of May.

Thanks to a one-off subsidy for 2000 from the Ministry of Education, Culture and Science it was possible to staff the Circle secretariat with an official working solely for Circle for the first time ever. The official's responsibilities will be to prepare meetings and conferences as well as deal with the membership records, organizational matters, subsidies, official agencies and the website — and all this at a professional level. The announcement that it would be possible to appoint someone was made in Paris, and Diane Dodd offered her services. Since she therefore decided to resign as treasurer, at the end of the year Circle started looking for possible successors.

Resources for Cultural Policy in Europe (Recap)

Recap is a cooperative system of European documentation centres dealing with cultural policy. The aims are to exchange information and documentation, to improve cooperation between leading documentation centres in various European countries, to develop expertise on accessing systems and to make documentation available to the interested public. The project got under way in 1998 and development continued in 1999. New partners joined and links with existing partners were expanded.

Cathy Brickwood, Recap project leader, visited Artlab (now Fondazione Fitzcarraldo) in Turin. In June a book was produced to elucidate the project to potential partners. Later in the year the Recap website (www.recap.nl) was officially launched with a public presentation in the Boekman Foundation's Ceremonial Room. In addition, a small book about the project appeared in spring (see also Publications).

Cultural research In Europe (CRIE)

CRIE is an international network of researchers set up by the Boekman Foundation in 1995. In 1999 CRIE was included in the Recap website (www.recap.nl). CRIE offers an overview of current and recently completed research into arts and cultural policy in Europe. Diane Dodd has been responsible for this project since December 1, 1999.

International functions

Truus Gubbels was a member of the International Sociological Association; she followed the activities of Research Committee 37, which deals with the sociology of art and culture.

Ineke van Hamersveld was a member of EricArts, European Research Institute for Comparative Policy and the Arts. In this capacity she was involved in the Women in Arts and Media Professions project, a European comparative study financed by the European Commission and the German Federal Ministry for Women's Affairs. The aim of the study was to collect and exchange information about women in arts and media professions, to strengthen European cooperation between various organizations, networks, initiatives and experts, to develop examples of good practice and to call the attention of policy-makers to the issue of equal opportunities for women.

Ineke van Hamersveld addressed the concluding meeting, in Hamburg, on the position of Dutch women in the arts, and also took part in the forum on this topic. At the request of EricArts, Ineke completely revised the Dutch contribution to the *Handbook of Cultural Affairs*. The handbook comprises information on the most important government departments and agencies, institutions and funds, arranged by cultural sector. All countries represented on the Council of Europe, from Albania to Ukraine, supply this information. At Circle's request, EricArts are coordinating the editorial work. The book will be appearing in the early months of 2000. Wendie Shaffer of Shaffer's English is supplying the English translation.

Cas Smithuijsen was general secretary of Circle, Cultural Information and Research Centres Liaison in Europe.

Publications - a selection

Books

Planning Cultural Tourism in Europe: a Presentation of Theories and Cases, Boekman Foundation/Ministry of Education, Culture and Science, 1999, 138 pp. (eds Diane Dodd and Annemoon van Hemel)

1. European Cultural Tourism; an introduction by Greg Richards.
2. Section on Planning for cultural tourists: introduction by Hans Mommaas and case studies on Bergen, Norway (Siri Myrvoll), Barcelona, Spain (Diane Dodd) and Utrecht, Holland (Monica Huibers).
3. Section on Building accessibility and the innovative use of new technologies: introduction by Franco Bianchini and case studies on Bonn, Germany (Hans-Helmut Schild), Identity Factory Southeast, Holland (Gerard Rooijakkers) and the West Frisian Ring Dyke Project, Holland (Helene Meelisen).
4. Planning of cultural tourism: opportunities and constraints: conclusions by Jos de Haan.

ISBN 90-6650-060-3; price NLG 34,90

Privatization and Culture: Experiences in the Arts, Heritage and Cultural Industries in Europe, Kluwer/Boekman Foundation, 1998, 223 pp. (eds Peter B. Boorsma, Annemoon van Hemel, Niki van der Wielen) (Circle Publications; 10)

This book is a pioneer venture, confronting fables with facts on privatization in the field of culture. It focuses on European experiences in the performing arts (theatre and opera), heritage (museums and built heritage) and cultural industries (film and television broadcasting and the book industry). The result is an up-to-date insight into privatization in the cultural sector and its consequences for cultural policy and development in Europe.

ISBN 0-7923-8409-1; 0-7923-8408-3 (p); price NLG 185 (hardback), NLG 85 (paperback).

Privatization/Désétatisation and Culture: Limitations or Opportunities for Cultural Development in Europe? : Conference Reader for the Circle Round Table, 11-14 June 1997, Boekman Foundation/Twente University, 1997. 174 pp. (eds Annemoon van Hemel and Niki van der Wielen)

Part 1: introduction and literature on privatization/désétatisation

Part 2: programme and contributions

Part 3: country reports (answers to a questionnaire from 23 European countries; with an introd. by Cas Smithuijsen).

Price NLG 20

Cultural Research In Europe 1996, Boekman Foundation/Circle, 1996. Part 1, book, 227 pp. Part 2, diskette (eds Ineke van Hamersveld and Niki van der Wielen)

Articles on international research projects, information on cultural databanks and networks and an article on international comparative research.

ISBN 90-6650-049-2; price NLG 39

Trading Culture: Gatt, European cultural Policies and the transatlantic Market, Boekman Foundation, 1996. 192 pp. (eds Annemoon van Hemel, Hans Mommaas and Cas Smithuijsen)

The politics of culture and world trade (H. Mommaas); Gatt and culture: a view from France (M. Palmer); Economic aspects of cultural exchange (A. Klamer); Resistance and transformation: Europe's response to American mass culture (R. Pells); Displacing culture: transnational culture, regional elites, and the challenge to national cinema (W. Uricchio); The complex debate on audiovisual policy (A. van Hemel); Should we worry about America? (P. Schlesinger); Transatlantic tv flow: another look at cultural cost-accounting (D. McQuail); World trade and the restructuring of German television (P. Ludes); Advertising: the commodification of American icons (R. Kroes); Intra- and international identities in American popular music (P. Maultsby); Does music cross boundaries? (S. Frith); Museum culture and the threat to national identity in the age of the Gatt (V. Zolberg); The outlines of a transatlantic cultural system (C. Smithuijsen); The treaties: General Agreements on Tariffs and Trade (A. van Hemel).

ISBN 90-6650-046-8; price NLG 30

Art Museums and the Price of Success: an international Comparison: the United States, the United Kingdom and the Netherlands, with a contribution giving the German perspective: proceedings of the museum conference held at the Rijksmuseum Amsterdam on 10 and 11 December 1992 organized by the Boekman Foundation Amsterdam, Boekman Foundation, 1993. 163 pp. (eds Truus Gubbels and Annemoon van Hemel)

Chronic crisis in a cultural institution (V.L. Zolberg); Citizens or consumers (J.N. Wood); The public interest in the art museum's public (J.M.D. Schuster); Giving people what they want (E. Hooper-Greenhill); Art museums and the price of democratization in post-Thatcher Britain (P. Jenkinson); Vision in action (J. Spalding); Whose museum is it, anyway? (F. Lubbers); What museums, what success? (P. van Mensch); The museum ambience (H. van Os); The inflation of the new (J. Vaessen); The German art museums in a European perspective (E. Beaucamp); The quality of success and the price of quality (V.L. Zolberg).

ISBN 90-6650-037-9; price NLG 30

Journal

Boekmancahier (Boekman Notebook): a quarterly on arts research and art policies. It contains topical academic discussions written by well-known

researchers and promising newcomers, and book reviews.

Most articles in the *Boekmancahier* are in Dutch. Summaries of all Dutch articles are available in English. A few articles are in English.

Recent published articles in English in *Boekmancahier*:

42 (December 1999) From Holland Promotion to international cultural policy/
Inez Boogaarts

39 (March 1999) Shifting values and cultural policy in the United
States/Margareth Jane Wyszomirsky

36 (June 1998) Access to new media neglected by European policy/Cathy
Brickwood

36 (June 1998) Museum advisors expect turbulent times/ Wim Scholten

35 (March 1998) Current developments in the European publishing industry:
a panoramic view/ Rüdiger Wischenbart

Offprints Boekmancahier

* Inez Boogaarts. *From Holland Promotion to international cultural policy*.
(Originally published in: *Boekmancahier* 42, December 1999; price NLG 3)

* Anders Hammarlund. *Regulating the deregulation: post-totalitarianism, musical
culture and privatization in East-Central Europe*/Michael Hutter. *From public to
private rights in the arts sector*. (Originally published in: *Boekmancahier* 32,
June 1997; price NLG 3)

* Jan Nederveen Pieterse. *Multiculturalism and museums: discourse about the
other in the age of globalization*. (Originally published in *Boekmancahier* 28,
June 1996; price NLG 3) (sold out)

***Extracts from the
Policy Plan 2001-2004***

General information

The Boekman Foundation is an expert centre for policy regarding the arts, culture and related areas. The Foundation collects, digests and disseminates information with regard to the cultural sector and cultural policy. It favours the active application of information within the cycle of cultural policy, and it serves an ever-growing clientèle from professional areas, including politicians, policy implementers, advisors, students, researchers and teachers in higher education. Equally important are the staff of art- and cultural-bodies and all others with an interest in questions concerning the arts, culture and their relation to policy and management.

The Boekman Foundation addresses the question of the relation between public administration and culture. The available research material is made public, collated and analyzed, whereby the Foundation aims to clarify the trajectory of the management processes as they are related to the arts and culture.

Accessing information

The Boekman Foundation was established in 1963 and is the only body of its kind in the Netherlands, concentrating on the systematic documentation of information and literature connected with the arts and culture, society and government. The Foundation runs a specialized library-cum-documentation centre which is open to all. In December 1999 the library catalogue of 30,000 titles became available on-line via Internet. The library keeps abreast of new publications both in the Netherlands and abroad. These are then selected according to content and quality and documented. Per quarter, between 500 and 600 new titles are added to the catalogue.

Assimilating information

During the 1990s, as well as running the library, the Boekman Foundation launched itself as an active intermediary and digester of information dealing with management and policy aspects of arts and culture. Arising from this, abstracts of the literature are now provided, making this work accessible to a general public. Also, on request, information about a specific topic is compiled and printed out. The most recent development is that the very latest changes connected with art, culture and policy can be consulted via the Internet, as well as information about meetings, congresses etc. dealing with topics in the arts, culture and policy areas.

The quarterly publication *Boekmancahier*, first produced in 1989, serves a key function. It encourages contributions dealing with questions of sociology, management, economic and legal aspects of art and culture and assists beginning writers in verbalizing their ideas and arguments. Head-hunting and editorial activity is increasingly focussed on the understanding that the results of writing on these topics serve not only academic research but also public administration and the cultural sector. This process of adjustment is being speeded up by the fact that the process of cultural policy is demanding ever more knowledge. Indeed, we notice that growing numbers of requests for information are reaching the Foundation.

A question pool on cultural policy

With the increasing professionalization of the supply-and-demand aspects of (the information) society, the Boekman Foundation finds itself in the happy position of being able to develop its role of assimilator and transmitter of information and knowledge. Clearly, there is a vast quantity of information being produced by, for example, the Social and Cultural Planning Office, the Central Bureau for Statistics (CBS), universities and research departments/offices. Unfortunately, this information isn't being optimally applied. There is inadequate application and discussion of research results because all too frequently no direct links are being made to cultural institutions as it works in practice. Often information remains at too abstract a level and can't be applied in the relevant sector. Many cultural bodies want to reach an understanding of how their organization functions, but stumble in their search because there is a lack of adequate and apparently applicable information. They lack the means to transform the raw materials delivered by large research organizations into information and knowledge which will help them to consider concrete policy options. In view of its unique position, balanced between the research world, (central) government and the cultural domain, the Boekman Foundation finds itself able to provide concrete assistance, using a method of posing and answering questions dealing with the information process.

International outreach

With participation in the supra-national information circuit, the transference function has acquired international proportions. Through its work in international networks involving documentation and research institutes, the Boekman Foundation has become very well known outside the Netherlands during the past few years. Today, the secretariat of the organization Circle (Cultural Information and Research Centres Liaison in Europe) has moved to Amsterdam, to the headquarters of the Boekman Foundation. The present international position of the Boekman Foundation is important for two reasons, which are connected:

- 1) through the information data bases of the Boekman Foundation, countries outside the Netherlands are informed of what is taking place at the structural and functional level in Dutch cultural policy;
- 2) through the broad orientation of the Boekman Foundation, the Netherlands can be informed about international developments relevant to cultural policy.

Plans and Activities for 2001 to 2004

The subjects that the Boekman Foundation selects to deal with are derived from topical questions arising in the cultural sector. The Foundation is permanently on the lookout for (young) talent in the fields of research and writing, in order to ensure that:

- a. the collection policy of the library reflects in the best possible manner the supply of information and data/knowledge, and
- b. the *Boekmancahier* and other publications deal with the developments relevant to the area.

In the instances where youth- and cultural-minorities participate more actively in the world of art, culture and policy this becomes automatically apparent in the composition of the knowledge base that is run by the Boekman Foundation. Besides this, the Foundation is gradually developing a list of the services it provides, to be published via Internet. The following section here lists shifts in emphasis in the activities undertaken by the Foundation.

Library search system

An improved use of the advantages offered by the electronic highway is important for the library. The present collection policy has been retained but with the expanded cooperation with other documentation centres there will be greater emphasis on building collections (publications and reports) that are relevant to international cultural policy.

With the introduction of the new thesaurus for the arts, culture and policy the present numerical system will be expanded to include a system of key-words used in compiling the catalogue. The new thesaurus consists of a large number of words that have logical connections. This offers a catalogue that is more widely accessible and more user-friendly. The available data bases thus become more accessible with the aim of creating improved conditions for reflecting on art and cultural policy from a balanced point of view. After discussion with the interested cultural documentation bodies both in the Netherlands (Rotterdam Arts Foundation, and the Cultural Council) and abroad, steps will be taken to produce a harmoniously adapted data system. (see also under Data systems)

International cooperation

Secretariat Circle (Cultural Information and Research Centres Liaison in Europe)

During the period 2001-04 the Boekman Foundation aims to play an active part in consolidating the position of Circle in the European cultural policy arena. Circle is the international cultural-political contact point of the Council of Europe

(receiving a basis subsidy of roughly FF100,000 per annum from the Council) and justifies its existence by organizing conferences on European cultural policy and thereafter producing publications in connection with them. Furthermore, Circle acts as a network both for bodies and individuals interested or involved in the knowledge transfer involved in developing a European cultural policy. An additional subsidy has been granted for the year 2000 by the department of International Cultural Affairs of the General Cultural Policy Board of the Dutch Ministry of Education, Culture and Science. This has been used to deal with the urgent need for professionalization of the Circle secretariat, which has meanwhile found its home in the Boekman Foundation. For the coming period the Boekman Foundation needs more staff in this section.

Data systems: Recap and CRIE

At the beginning of 1999 the Boekman Foundation published a brochure on Recap, titled *Resources for Cultural Policy in Europe*. This states that during the coming years the infrastructure for information and knowledge about the European cultural system should be expanded and improved by means of permanent cooperation between the relevant documentation bodies in Europe. The Boekman Foundation has taken a first step in this initiative, with the Recap project. The introduction of the thesaurus developed by the Boekman Foundation for cultural-policy documentation is of major significance here, and is also a topic on the agenda of the Council of Europe. In the meantime cooperative links have been established with documentation centres in Bonn, Turin and Vienna. By using the same (English language) thesaurus it becomes easier to consult each other's documents and to streamline the international inter-library lending system.

The website for Recap provides information concerning new publications on European cultural policy, websites, meeting points for (grey) literature, and about ongoing research projects. The databank for ongoing research, called CRIE (Cultural Research In Europe) is seen as a logical subsection of Recap. Together they form the Boekman Foundation's contribution to the creation of a European knowledge infra-structure on cultural policy.

The Boekman Foundation is also involved in the so-called compendium project. This requires setting up summarized information, country by country, available on the Internet, relating to the structure of and current activities in the realm of cultural policy of — ultimately — every country in Europe. The project is financed by the Council of Europe.

Databank of cultural congresses

More attention will be given to the databank for cultural conferences held in the Netherlands and elsewhere. Over the past few years the organization of conferences has really taken off, and there is now something being organized for

almost every day. The need for a systematic overview is urgent. The Boekman Foundation is meeting this need by making available information about conferences and congresses containing as many information links as possible with the conference organizers.

Overview studies relating to the cultural sectors, NRW.NL

As a follow-up to the conference (November 1999) on cultural partnership between the German (North Rhine Westphalia) *Nordrhein-Westfalen* and the Netherlands, the Boekman Foundation and the Cultural-political Association (Kulturpolitische Gesellschaft) in Bonn decided that for several years they would keep tabs on various aspects of cultural life, such as music, visual art, film, libraries and so on. They would do this in such a way as to promote a comparison between the two countries as regards their policies in these areas. This would be seen as contributing to the harmonization between the two countries of their cultural-political systems with an eye to increased cultural cooperation.

The publisher's role

The *Boekmanstudies*: targeted publication

The Boekman Foundation aims to intensify its activities as publishing house for texts relevant to cultural policy, as well as employing its editorial expertise to stimulate the exchange of information and (reported) experiences between the arts, scientific and scholarly work and public government. Those working on particular problems gain greater insight into policy processes from publications dealing with cultural policy. Such publications, of course, need to be relevant to them, while practical experience in the cultural sector in turn increases the expertise of the policy makers. There is a need for texts of this kind, as became clear last year through support from private sponsors and sponsoring by national bodies such as The Mondriaan Foundation.

A publishing house for research carried out elsewhere

The Boekman Foundation is a body that aids literature research but doesn't carry out its own research in the field. However, it is very happy to direct research questions when possible to potential researchers. To answer incidental questions quickly the Foundation maintains close ties with the Erasmus University Rotterdam (EUR). Should the necessity arise — reads the agreement — the EUR will carry out research on commission from a third party who is introduced by the Boekman Foundation. In exchange, the Foundation has the first rights to publish the research results, in edited or unedited form. Furthermore, the Boekman Foundation encourages studies that will promote expertise. It should be mentioned that this agreement with the EUR doesn't exclude setting up research via other bodies.

To balance the fact that the Boekman Foundation doesn't carry out research, we have a more efficient distribution system of research results than other bodies have. In this sphere the Foundation plans to further define its role as publishing house. It would seem that the infrastructure for information regarding processes in cultural policy appreciates greatly having a supply of information that is easily recognizable and accessible to large numbers. Commercial publishing houses often balk at publications dealing with cultural policy, because of their limited appeal — the small print-run is never sold out in three months. Also, they lack the knowledge about the contents which is necessary if they are to translate the research results into terms comprehensible for readers in the cultural sector and (local) government. The Boekman Foundation wishes to ensure a constant supply of well-written and attractively-produced books dealing with aspects of cultural policy. The Foundation will make use of its network of contacts to attract potential buyers/readers. And by putting more energy into a sharp publishing policy, the dry-and-dusty image that hovers over cultural policy can be swept away. Something that needs to be prevented is that too many books on cultural policy are cheaply produced because it's impossible to make a profit when publishing them commercially. The Foundation will continually guard its standards of publication (and the standards of work that is published under its auspices, such as the *Kunstrechtwijzers*, or *Signposts*) and to this end will try to add to its subsidies, to achieve the optimal publication qua form and content.

Boekmancahier: the use of themes

What has been said of book publications applies equally to the quarterly magazine, *Boekmancahier*. The quality and appearance of this magazine has improved considerably over the past few years. This is an aspect of the marketing policy that the Foundation has developed with respect to the magazine's distribution. The income from sales of the magazine has largely been ploughed back into improvements on the general quality — design, illustrations and so forth.

A thematic approach has been adopted, whereby the editorial board has placed greater emphasis on the readers from the cultural sector. Beside this thematic section there are general columns, unconnected with a specific theme. Using this formula the groups of specialists who now make up the lion's share of the cultural sector can be addressed in turn concerning the development of a more general concept regarding cultural policy and the arts. The prognosis is that the production of theme numbers leads to a magazine whose contents have wider appeal, and is thus a going economic proposition.

Conferences and debates

The Boekman Debates/ meetings of experts

In the period 2001-04 there will again be regular Boekman Debates, backed up with publications. If it appears financially and organizationally viable, meetings of experts will also be held, on request. For the year 2000 the following meetings of experts are on the agenda: on the presentation of Dutch history in museums; on the position of the Dutch film; on Dutch subsidies policy (for film, cultural heritage and the theatre). In connection with the publication of the *Museumrechtwijzer* (the 'Museum Signpost', to appear in autumn 2000) and the revised *Rechtwijzer voor muziek* ('Music Signpost', planned for 2002) public debates and/or meetings of experts will take place.

International Congress: 'Cultural Education, Cultural Participation, Cultural Policy'

At the request of the department of the Arts in the Ministry of Education, Culture and Science, the Boekman Foundation — together with the LOKV, Dutch National Expertise Centre for Cultural Education in Utrecht, the Erasmus University Rotterdam, and Circle — will organize an international conference dealing with cultural education. The aim will be a systematic exchange of ideas, information and experience concerning cultural education in schools. The conference will be held in Rotterdam, which in the year 2001 will share with Oporto, Portugal the honour of being European Cultural Capital. The exchange of information and expertise at a European level is considered highly important for a comparison of Dutch policy with that of other countries. In particular, the following cycle will be carefully studied:

1. policy development
2. policy implementation
3. experience with cultural-education programmes
4. the registration of results
5. implementation of new empirical insights in cultural policy.

The conference aims to meet three goals. First, it wishes to place Dutch cultural-education policy in an international setting. The international exchange of information has in the past shown ways in which the Dutch government can if necessary adjust its policies. Second, it wishes to contribute to a thorough-going international exchange of information and experience, for the benefit of the international community. Third, it wants to assist in setting up an international databank on cultural education as an aspect of the new LOKV, Dutch National Expertise Centre for Cultural Education.